

Rekenhof

Jaarverslag 2019

Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers
Brussel, mei 2020

Rekenhof

Jaarverslag 2019

*Verslag goedgekeurd in de algemene vergadering
van het Rekenhof van 27 mei 2020*

controleren
evalueren
informereren

Jaarverslag 2019

Voorwoord	5
Inleiding	7
Hoofdstuk 1	
Organisatie en strategie van het Rekenhof	9
1.1 College van het Rekenhof	9
1.2 Administratieve diensten	10
1.3 Organigram	11
1.4 Middelen	11
1.5 Strategisch plan van het Rekenhof	16
1.6 Cel Kwaliteit van het Rekenhof	16
1.7 Cel DPO/Beveiliging	17
Hoofdstuk 2	
Controles en opdrachten van het Rekenhof	19
2.1 Controles	19
2.2 Specifieke opdrachten	22
2.3 Rechtsprekende bevoegdheid	24
2.4 Verzoeken van parlementen	24
2.5 Adviesvragen van de uitvoerende macht	25
2.6 Impact van de controles en audits	25
Hoofdstuk 3	
Thema-artikel: Strategie 2020-2024 van het Rekenhof - Maatschappelijke meerwaarde door kwaliteitsvolle audits	27
3.1 Situering van de strategische planning	27
3.2 Totstandkoming van de strategie	27
3.3 Strategische keuzes 2020-2024	28
3.4 Invoering van de strategie	30
Hoofdstuk 4	
Internationale betrekkingen	33
4.1 Samenwerking in EU-verband	33
4.2 Samenwerking binnen internationale organisaties van hoge controle-instellingen	36
4.3 Externe audit van internationale organisaties	39
4.4 Bilaterale samenwerking	39
4.5 Betrokkenheid bij de <i>Société française de l'évaluation</i>	39

Hoofdstuk 5	
Externe activiteiten	41
5.1 Uiteenzettingen	41
5.2 Medewerking als deskundige	42
5.3 Bijdragen in publicaties	43
Bijlagen	45

Voorwoord

De fundamentele opdrachten van het Rekenhof zijn duidelijk en bieden een houvast voor de toekomst. In onze missieverklaring schetsen we de visie die we als instelling ontwikkelen en de waarden die ten grondslag liggen aan wat we ondernemen om tot een beter openbaar bestuur te komen.

Om efficiënt te werken moeten we ons echter ook voortdurend aanpassen, aan de maatschappij, de instellingen, de economie, de technologie, het milieu enz. Daarom stellen we elke vijf jaar een nieuw strategisch plan op, om op de nieuwe uitdagingen het meest passende antwoord te kunnen bieden.

Ons nieuwe strategisch plan 2020-2024 heeft als titel *Maatschappelijke meerwaarde door kwaliteitsvolle audits*. Het werd op 18 december 2019 goedgekeurd door de algemene vergadering en zal worden uitgewerkt in strategische en operationele plannen voor de verschillende afdelingen van onze instelling.

Het plan herneemt de basisprincipes van het Rekenhof, zoals het streven naar kwaliteit door te investeren in de deskundigheid en het welzijn van de medewerkers of door bijzondere aandacht te besteden aan de maatschappelijke relevantie van onze auditprogramma's.

We willen echter speciaal de gevolgde methode benadrukken: om de kwaliteit van onze werkzaamheden te garanderen, is het Rekenhof bezig het normatieve kader van Intosai voor professionele standpunten in te voeren. Het is ook begonnen met een ISO 9001-certificering; de validering door een externe audit is nagenoeg een unicum in het landschap van de Europese hogecontrole-instellingen.

Door middel van het plan willen we ook aandachtspunten voor onze toekomstige werking en vernieuwende processen stimuleren, zoals de uitbouw van onze capaciteit op het vlak van gegevensanalyse, onder meer door de creatie van een *Datalab*, het promoten van interne en externe samenwerkingen en de invoering van een milieubeheersysteem dat ons streven naar duurzaamheid moet structureren en versterken.

De concretisering van die doelstellingen impliceert ook een nieuwe manier van werken die soepeler en Rekenhofbreed is en die berust op vertrouwen en op de autonomie van de personeelsleden.

Een geheel van hervormingen was al in voorbereiding, zoals het werken via projecten, de uitbreiding van het thuiswerk en de afschaffing van de prikklok. Door de actualiteit zijn die versneld.

In deze op menselijk vlak moeilijke en beroepsmatig ongewone periode heeft het Rekenhof zich zeer snel kunnen aanpassen en zijn verplichtingen kunnen nakomen ten aanzien van de parlemen-ten en de geauditeerden. Dat was alleen mogelijk dankzij de inzet van elk van onze personeels-leden die hun deskundigheid, pragmatisme en plichtsbesef ten dienste hebben gesteld van het hof. Wanneer deze gezondheids crisis voorbij is, zullen we de conclusies trekken uit deze blijk van professionele verantwoordelijkheidszin en de baten op het vlak van organisatie integreren.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'François', with a long horizontal stroke extending to the right.

Hilde François
Voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Philippe Roland', with a long horizontal stroke extending to the right.

Philippe Roland
Eerste voorzitter

Inleiding

Het Belgische Rekenhof staat de parlementen bij in de uitoefening van hun toezicht op de ontvangsten en uitgaven van de uitvoerende macht. Het Rekenhof streeft naar een verbetering van de werking van de overheid door zijn controles en door de evaluatie van het overheidsbeleid. Het hecht als onafhankelijke instelling in het bijzonder belang aan kwaliteitsvolle informatie, de ondersteuning van behoorlijk bestuur, een dynamisch personeelsbeleid en zijn externe relaties.

In zijn jaarverslag verschaft het Rekenhof informatie over de manier waarop het jaar na jaar zijn visie, zijn waarden en zijn opdrachten vorm geeft. Met dit jaarverslag legt het verantwoording af over zijn werking in 2019. De structuur van dit jaarverslag ziet eruit als volgt:

- **Hoofdstuk 1** licht de organisatie en strategie van het Rekenhof toe.
- **Hoofdstuk 2** geeft een overzicht van de controle- en auditactiviteiten in de diverse entiteiten die onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen en van de andere opdrachten van het Rekenhof.
- **Hoofdstuk 3** bevat een thema uit de actualiteit van de instelling.
- **Hoofdstuk 4** gaat nader in op de internationale betrekkingen.
- **Hoofdstuk 5** schetst een beeld van de externe activiteiten van het Rekenhof.

Het Rekenhof publiceert zijn jaarverslag alleen digitaal op zijn website www.rekenhof.be. Op die manier wil het dit rapport snel en via moderne communicatiemiddelen beschikbaar stellen en ook het papierverbruik verder verminderen.

HOOFDSTUK 1

Organisatie en strategie van het Rekenhof

Het Rekenhof bestaat uit een college van twaalf leden dat wordt bijgestaan door een ambtenarenkorps.

1.1 College van het Rekenhof

De leden van het Rekenhof worden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van zes jaar. Om hun onafhankelijkheid en hun onpartijdigheid te waarborgen, heeft de wetgever een stelsel van onverenigbaarheden en verbodsbepalingen ingevoerd. De wedden en pensioenen van de leden van het Rekenhof zijn bij wet vastgelegd.

Het Rekenhof is samengesteld uit een Nederlandse kamer en een Franse kamer, die samen de algemene vergadering vormen. Elke kamer bestaat uit een voorzitter, vier raadsheren en een griffier. De oudst benoemde voorzitter en griffier dragen respectievelijk de titel van eerste voorzitter en hoofdgriffier.

Algemene vergadering

	Nederlandse kamer		Franse kamer
Voorzitter	Hilde François	Eerste voorzitter	Philippe Roland
Raadsheren	Jan Debucquoy	Raadsheren	Michel de Fays
	Rudi Moens		Pierre Rion
	Vital Put		Franz Wascotte
	Walter Schroons		Florence Thys
Hoofdgriffier	Jozef Van Ingelgem	Griffier	Alain Bolly

De algemene vergadering is bevoegd voor de dossiers in verband met de federale Staat, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Duitstalige Gemeenschap, de openbare instellingen die ervan afhangen, alsook voor de interpretatie van de Europese en federale regelgeving.

De Nederlandse kamer is exclusief bevoegd voor de dossiers betreffende de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaams Gewest, de openbare instellingen die ervan afhangen en de Vlaamse provincies.

De Franse kamer is exclusief bevoegd voor de dossiers aangaande de Franse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie, het Waals Gewest, de openbare instellingen die ervan afhangen en de Waalse provincies.

De Nederlandse kamer, de Franse kamer en de algemene vergadering komen elke week samen. Daarnaast kunnen buitengewone vergaderingen worden bijeengeroepen. De zittingen

HOOFDSTUK 1

Organisatie en strategie van het Rekenhof

zijn niet openbaar. In 2019 heeft het Rekenhof 166 keer vergaderd: 58 zittingen van de algemene vergadering, 56 van de Nederlandse kamer en 52 van de Franse kamer.

1.2 Administratieve diensten

De diensten van het Rekenhof zijn onderverdeeld in drie sectoren. Samen omvatten ze tien directies die elk worden geleid door een eerste-auditeur-directeur.

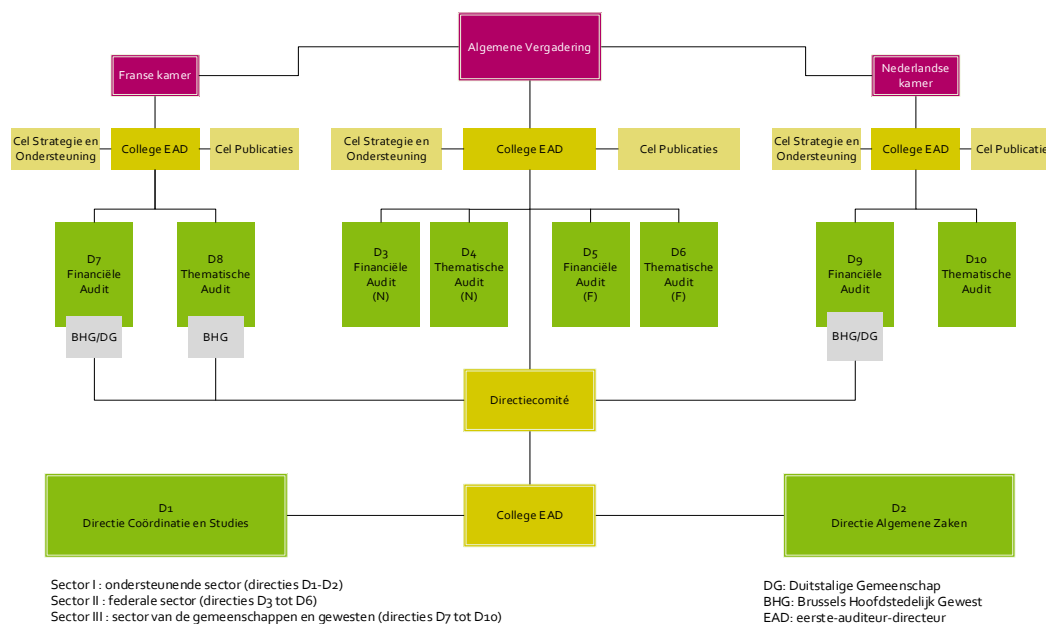
Sector I is een ondersteunende sector. Hij bestaat uit de directie Coördinatie en Studies (die ook de griffie van de mandatenlijsten en vermogensaangiften omvat) en de directie Algemene Zaken.

Sector II heeft betrekking op de federale overheid, sector III op de gemeenschappen en gewesten. Deze operationele sectoren zijn samengesteld uit directies die tot de financiële of de thematische pijler behoren.

De financiële pijler onderzoekt de begroting, verricht financiële audits en controleert de rekeningen van de overheidsdiensten en rekenplichtigen. De thematische pijler verricht de audits naar de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen en de procedures, alsook naar de goede besteding van de overheidsmiddelen om de doelmatigheid, doeltreffendheid en zuinigheid van een dienst, een proces of een beleid te meten.

De indeling in sectoren sluit aan bij de bevoegdheden van de algemene vergadering, de Nederlandse kamer en de Franse kamer.

1.3 Organigram

1.4 Middelen

1.4.1 Human resources

Het Rekenhof benoemt en ontslaat zelf zijn personeelsleden. De personeelsformatie voorziet in 620 betrekkingen, gelijk verdeeld onder Nederlandstaligen en Franstaligen.

In 2019 stelde het Rekenhof gemiddeld 493 personen tewerk (437 statutairen en 56 contractuelen), waarvan de meesten de functie van auditeur of controleur uitoefenen. In de loop van 2019 traden 12 personeelsleden in dienst en gingen er 26 uit dienst. Tot 2022 worden 27 nieuwe uitdiensttredingen verwacht. Dat is 5,47 % van het gemiddelde personeelsbestand in 2019.

In 2019 is het Rekenhof inspanningen blijven leveren op het vlak van vormingen over de certificering en de bijzondere audittechnieken. Het stimuleerde de creatie van interne expertisecentra (bv. *DataLab*) en het steunde de oprichting van permanente informatieplatforms (de zgn. *info@lunch*). Het heeft zijn externe samenwerkingsverbanden verder benut om in het verlengde van de samenwerkingsverbanden met andere HCI's en internationale organisaties goede praktijken uit te wisselen over de auditopdrachten van het Rekenhof. Tenslotte werden opleidingen en trainingen georganiseerd ter ondersteuning van het project kwaliteitszorgsysteem (ISO 9001-2015). De personeelsleden hebben in 2019 in totaal 1.527 dagen opleiding gevolgd.

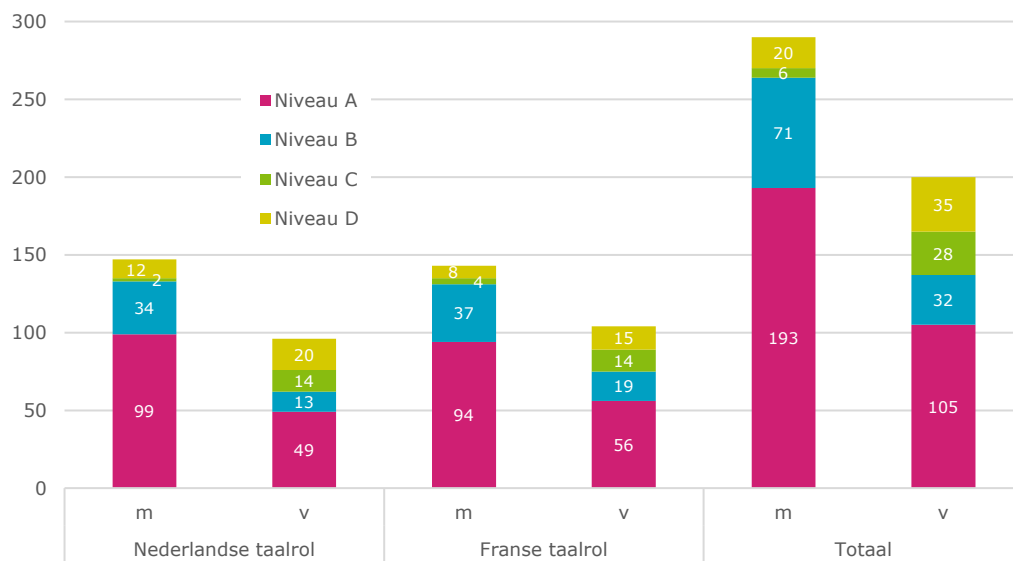
Het Rekenhof heeft in 2019 zijn processen voor personeelsadministratie en loonbeheer herzien om de overheveling ervan naar PersoPoint (FOD BOSA) in 2020 voor te bereiden. Het is

HOOFDSTUK 1

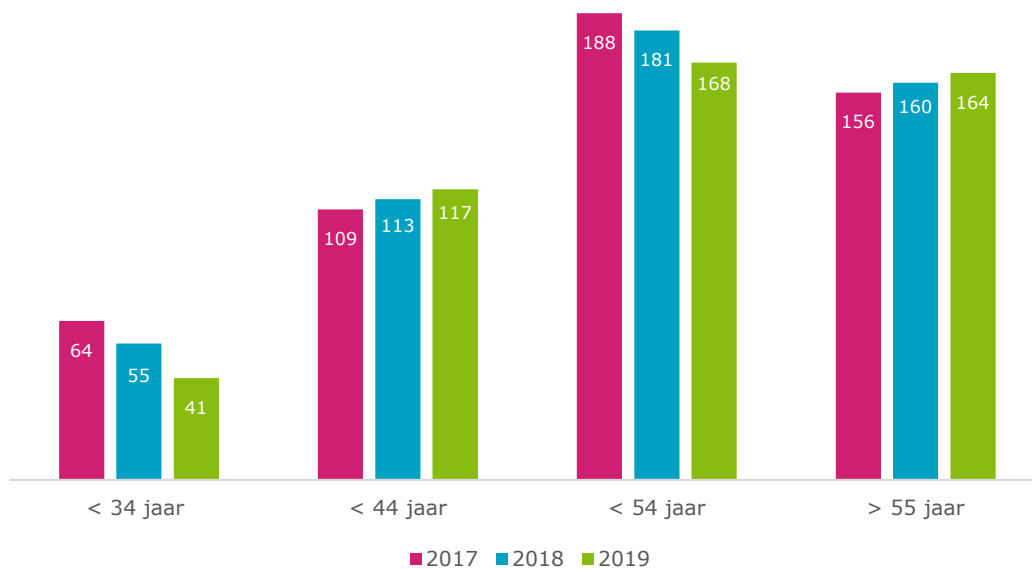
Organisatie en strategie van het Rekenhof

ook begonnen met het herzien van zijn beleid inzake tijds- en activiteitenbeheer en van zijn bezoldigingsbeleid. Het heeft de telewerkmogelijkheden uitgebreid en heeft beslist een nieuwe regeling in te voeren voor de vergoeding van de verplaatsingskosten van zijn personeel.

Grafiek 1 – Aantal personeelsleden volgens geslacht en niveau op 31 december 2019

Grafiek 2 – Aantal personeelsleden per leeftijdscategorie 2017-2019

1.4.2 Financiële middelen

a. Begrotingen van het Rekenhof

Tabel 1 – Begrotingen van het Rekenhof (in duizend euro)

	2017 (aangepast)	2018 (aangepast)	2019 (aangepast)	2020 (initieel)
Ontvangsten	49.795,40	49.730,00	50.495,10	51.305,00
Uitgaven	54.521,10	55.465,30	56.396,70	56.676,20
Begrotingsresultaat van het jaar	-4.725,70	-5.735,30	-5.901,60	-5.371,20
Overgedragen boni	4.725,70	5.168,30	5.901,60	5.371,20
Aan te wenden boni	0,00	567,00	0,00	0,00
Aan te wenden reserve	0,00	0,00	0,00	0,00
Globaal resultaat	0,00	0,00	0,00	0,00

b. Dotatie en begroting 2019 van het Rekenhof¹

De dotatie van het Rekenhof voor 2019 werd geraamd volgens het besparingstraject dat door de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd goedgekeurd voor de dotatiegerechtigde instellingen tijdens de periode 2015-2019. Ze bedroeg 49,71 miljoen euro in 2019 en daalde in vergelijking met 2018 met 0,54 miljoen euro.

De begroting van het Rekenhof voor het jaar 2019 bevat twee substantiële inhoudelijke wijzigingen, met name de integratie van de vergoedingen van de leden van het college voor de uitoefening van een mandaat in het college van commissarissen van een aantal autonome overheidsbedrijven en de jaarlijkse vergoeding van het Waalse Gewest ten bedrage van 120.000 euro voor de uitvoering van een bijkomende taak zoals bedoeld in artikel 180, laatste lid, van de Grondwet.

De ontvangstenramingen belopen 50.495.100 euro, dit is 1,5 % meer dan in de begroting 2018. De uitgavenramingen bedragen 56.396.700 euro. Wanneer abstractie wordt gemaakt van de kredieten in het kader van de mandaten in een aantal overheidsbedrijven bedraagt de toename in vergelijking met de begroting voor 2018, 799.300 euro of 1,5 %. De begroting voor 2019 sluit bijgevolg af met een tekort van 5.901.600 euro.

Bij de raming van de loonmassa wordt gewaakt over het op peil houden van het aantal personeelsleden dat is belast met auditopdrachten. Er is ook voorzien in een provisie voor de tewerkstelling van jongeren met een startbaanovereenkomst en in een provisie voor de mogelijke opbouw van een aanvullend pensioen ten gunste van de contractuele personeelsleden.

¹ Zie ook bijlage 1.

HOOFDSTUK 1

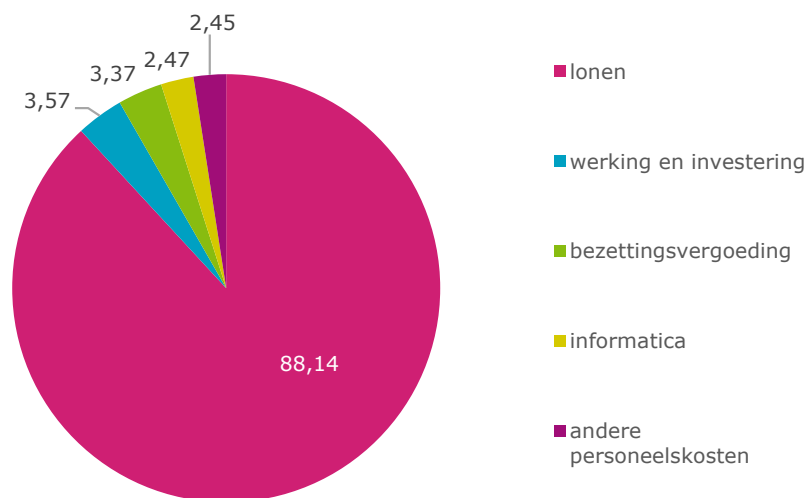
Organisatie en strategie van het Rekenhof

De effectieve aanwending van dit laatste krediet werd afhankelijk gemaakt van de evolutie van deze aangelegenheid bij de federale overheid.

In 2019 bedragen de kredieten voor informatica 1.395.000 euro. Dit is 6.000 euro minder dan in 2018. Achter deze quasi gelijk gebleven totaalbedragen gaat een belangrijke technische verschuiving van de kapitaaluitgaven naar de lopende uitgaven schuil. De Microsoftlicenties voor eindgebruikers worden immers vervangen door Microsoft365-abonnementen, die op de lopende uitgaven moeten worden aangerekend.

Zoals blijkt uit de volgende grafiek zijn de lonen en de andere vormen van verloning de grootste post in de uitgavenbegroting (90,59 %).

Grafiek 3 – Overzicht van de belangrijke posten in de uitgavenbegroting (in %)

c. Uitwerkingsrekening van de begroting van het Rekenhof²

De uitvoeringsrekeningen van de begroting van het Rekenhof worden aangenomen door zijn algemene vergadering op basis van het verificatierapport van de oudste raadsheer in rang van elke kamer en worden, na onderzoek door de Commissie voor de Comptabiliteit, door de Kamer van Volksvertegenwoordigers goedgekeurd.

² Zie ook bijlage 2.

Tabel 2 – *Uitvoeringsrekeningen van de begroting van het Rekenhof (in duizend euro)*

	2017	2018	2019 (voorlopig)
Ontvangsten	49.820,01	49.749,35	50.305,34
Uitgaven	49.151,19	50.357,35	50.536,15
Begrotingsresultaat van het jaar	668,82	-608,00	-230,81
Overgedragen boni	4.725,72	5.735,33	5.901,59
Aan te wenden boni	0,00	0,00	0,00
Aan te wenden reserve	0,00	0,00	0,00
Globaal resultaat	5.394,54	5.127,33	5.670,78

De rekening voor 2019 sluit af met een globaal resultaat van 5,67 miljoen euro. In 2019 is 0,18 miljoen euro meer uitgegeven dan in 2018.

Tabel 3 – *Verdeling van de uitgaven van het Rekenhof (in duizend euro)*

	2017	2018	2019 (voorlopig)
Lonen	41.477,85	42.135,82	42.049,45
Andere uitgaven	7.673,34	8.221,53	8.486,70

d. Geïntegreerde algemene en begrotingsboekhouding

Het Rekenhof heeft in 2018 voor het eerst een geïntegreerde algemene en begrotingsboekhouding gevoerd, geïnspireerd op de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat, maar met aandacht voor een essentiële verplichting van een dotatiegerechtigde instelling, nl. de verantwoording van de aanwending van de ontvangen dotatie.

Uitgaande van de verscheidenheid aan verrichtingen is een rekeningenstelsel uitgewerkt op basis van het genormaliseerde rekeningstelsel dat overeenkomstig het koninklijk besluit van 10 november 2009 geldt voor de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten. Daarnaast is een reeks boekings- en waarderingsregels opgesteld.

Tot slot is ook overgestapt van het stelsel van het dienstjaar naar het stelsel van beheer.

Over de boekhoudverrichtingen wordt gerapporteerd in de jaarrekening die bestaat uit de balans, de resultatenrekening en de toelichting.

De geaggregeerde uitslagen van de jaarrekening 2018 zijn opgenomen als bijlage 4.

1.5 Strategisch plan van het Rekenhof

Met zijn strategisch plan 2015-2019 had het Rekenhof de ambitie de impact van de audits te maximaliseren, door relevante auditthema's te selecteren, de betrouwbaarheid en de kwaliteit van de controlemethodes aan te scherpen en de zichtbaarheid van de publicaties te vergroten. Om dat doel te bereiken werd gestreefd naar een meer efficiënte interne organisatie, die rekening houdt met de beschikbare middelen, de nieuwe opdrachten en de veranderende controleomgeving.

Het strategisch plan wordt uitgevoerd door middel van de strategische plannen van de drie sectoren, de jaarlijkse operationele plannen van de directies en de beheersplannen van de diensten. De uitvoering van het strategisch plan wordt opgevolgd door de *steering committees*, een interne overlegstructuur tussen het college van het Rekenhof en de directeurs van de verschillende directies. Deze comités willen in het bijzonder de kwaliteitszorg, het humanresourcesbeheer, de IT en de certificeringsopdracht van het Rekenhof efficiënter organiseren en sturen.

Eind 2019 heeft het Rekenhof zijn nieuwe strategische plan 2020-2024 opgesteld. Het nieuwe plan bevat vijf strategische doelstellingen die zowel betrekking hebben op de processen, de producten als de missie van het Rekenhof. De inhoud van het strategisch plan 2020-2024 wordt besproken in hoofdstuk 3.

1.6 Cel Kwaliteit van het Rekenhof

Onder meer om de impact van zijn audits te maximaliseren door het garanderen van een hoge kwaliteit, heeft het Rekenhof in 2019 zijn kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) hervormd.

De Cel Kwaliteit, die instaat voor het uitbouwen van de kwaliteitscontrole en -borging op het Rekenhof, werd geherstructureerd en kreeg een centralere rol. De aansturing en opvolging van de cel gebeurt door de algemene vergadering en het *steering committee* Kwaliteit, waarin alle directies vertegenwoordigd zijn.

Een nieuwe visie op het KMS werd uitgewerkt en aangenomen. In deze visie heeft het KMS twee doelstellingen: bijdragen tot een verhoging van de kwaliteit en kunnen aantonen dat alles werd gedaan om kwalitatief hoogstaand werk te leveren. Twee belangrijke keuzes zijn hieruit gevolgd: ten eerste wil het Rekenhof werken volgens het kwaliteitsnormenkader van de internationale vereniging van hogere controle-instellingen, het *Intosai Framework of Professional Pronouncements* (IFPP); ten tweede kiest het Rekenhof resoluut voor ISO 9001 als kwaliteitsmanagementsysteem.

In 2019 werden de eerste stappen op het traject naar een ISO 9001-certificatie gezet. Ze omvatten onder meer vormingen voor het personeel, het uitbouwen van een netwerk van

kwaliteitscoördinatoren in de directies, het aftoetsen van de huidige werking aan de norm en het uitwerken van verbeterprojecten.

1.7 Cel DPO/Beveiliging

Voor de verwerking van persoonsgegevens is het Rekenhof sinds 1992 onderworpen aan de Privacywet en sinds 25 mei 2018 aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het Rekenhof heeft in dat kader een functionaris voor gegevensbescherming (*Data Protection Officer* – DPO) aangesteld.

In 2019 heeft de DPO in het kader van de audits en de controles negentien adviezen gegeven. De raadpleging van de DPO wordt gezien als een ondersteunende activiteit, die de auditteams de nodige steun biedt bij AVG-vraagstukken en bij het uitvoeren van de te vervullen interne formaliteiten.

Er werden ook adviezen verstrekt over specifieke problemen:

- vergelijking van de maatregelen die worden genomen in verschillende Europese hoge controle-instellingen;
- advies over het fotograferen van personeelsleden;
- advies over de raadpleging van e-mails van personeelsleden die met verlof zijn;
- advies in verband met het sluiten van protocollen in het kader van de elektronische gegevensuitwisseling met federale overheden;
- nieuwe voorstellen voor het gebruik van persoonsgegevens in het kader van controles en audits.

Het beleid voor de beveiliging van het informatiesysteem van het Rekenhof voorziet in de actieve tussenkomst van een veiligheidscomité. De DPO heeft dat comité drie keer samengeroepen in 2019, met als doel de bijwerking van de nieuwe beleidsmaatregelen en processen inzake beveiliging van het informatiesysteem voor te bereiden.

HOOFDSTUK 2

Controles en opdrachten van het Rekenhof

Naast zijn functie als budgettair raadgever oefent het Rekenhof een financiële controle, een wettigheids- en regelmatigheidscontrole, en een controle op de goede besteding van de overheidsgelden uit. Die controles hebben betrekking op de ontvangsten en de uitgaven van de federale Staat, de gemeenschappen en gewesten, de openbare instellingen die ervan afhangen en de provincies. Het Rekenhof informeert de parlementen en de provincieraden op regelmatige tijdstippen over de resultaten van die controles.

Het Rekenhof heeft ook een rechtsprekende bevoegdheid ten aanzien van de rekenplichtigen die door hun bevoegde minister of door de bevoegde deputatie werden gedagvaard voor het Rekenhof wegens een tekort in hun rekening.

Tot slot heeft het Rekenhof specifieke opdrachten in het kader van het behoorlijk bestuur (publicatie van de mandatenlijsten en bewaring van de vermogensaangiften van openbare mandatarissen en hoge ambtenaren, adviezen over de financiële verslagen van de politieke partijen, adviezen over de verkiezingsuitgaven), op het vlak van de verdeling van de financiële middelen tussen de gemeenschappen en gewesten (o.a. leerlingentelling, fiscale loyaliteit op het vlak van personenbelasting) en op basis van zijn expertise in specifieke domeinen (budgettaire en financiële weerslag van wetsvoorstellen, rekeningen van dotatiegerechtigde instellingen).

2.1 Controles

In 2019 heeft het Rekenhof 46 begrotingsverslagen, 20 rapporten over de algemene rekeningen, 29 afzonderlijke verslagen en 9 adviezen over de budgettaire en financiële weerslag van voorstellen van wet aan de parlementen en de provincieraden bezorgd.

2.1.1 Begrotingsonderzoek

Als budgettair raadgever onderzoekt het Rekenhof de ontwerpbegrotingen en ontwerpen van begrotingsaanpassingen die de regeringen bij de parlementen indienen. Het bezorgt zijn commentaar en opmerkingen aan het betrokken parlement vóór de goedkeuring van de begroting.

Tabel 4 – Verslagen over begrotingsonderzoek

	Controle 2017	Controle 2018	Controle 2019
Initiële begrotingen	18	17	23
Aanpassingsbladen	25	23	23

2.1.2 Wettigheids- en regelmatigheidscontrole

Het Rekenhof controleert of de overheidsontvangsten en -uitgaven wettig en regelmatig zijn. Het gaat na of ze overeenstemmen met de begrotingswetten. Het gaat ook na of de rechtsregels die op de verrichting van toepassing zijn, correct worden toegepast.

HOOFDSTUK 2

Controles en opdrachten van het Rekenhof

Als gevolg van de hervorming van de rijkscomptabiliteit door de wetten van 2003 oefent het Rekenhof de wettigheids- en regelmatigheidscontrole in hoofdzaak uit aan de hand van analyses en audits *a posteriori*.

2.1.3 Financiële controle

Bij zijn financiële controle gaat het Rekenhof de betrouwbaarheid, de juistheid en volledigheid van de financiële staten na, onder meer aan de hand van een toetsing van de boekhoudkundige operaties aan de regelgeving op de openbare comptabiliteit.

Het Rekenhof controleert ook de rekeningen van de rekenplichtigen die de overheidsgelden innen en/of uitbetalen. Die opdracht wordt in elke kamer van het Rekenhof vervuld door één raadsheer. Die stelt vast of de rekeningen effen zijn, dan wel een tegoed of een tekort vertonen. In geval van een tekort kan de rekenplichtige voor het Rekenhof worden gedagvaard.

In 2019 heeft het Rekenhof de algemene rekening 2018 van het algemeen bestuur van de federale Staat gecontroleerd en met zijn opmerkingen aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers voorgelegd. Het heeft ook de algemene rekeningen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap en van het Waals Gewest voor 2018 met zijn opmerkingen bezorgd aan respectievelijk het Vlaams Parlement, het parlement van de Franse Gemeenschap en het parlement van het Waals Gewest.

Op basis van de toepasselijke regelgeving certificeert het Rekenhof nu al de algemene rekeningen van de Duitstalige Gemeenschap, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie³.

Het Rekenhof heeft dus in 2019 de algemene rekeningen 2018 gecertificeerd van de diensten van het hoofdbestuur van de Duitstalige Gemeenschap. Het heeft bovendien een afkeurend oordeel geformuleerd over de algemene rekeningen 2018 van de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van de gewestelijke entiteit⁴.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heeft haar rekening 2017 en 2018 niet voorgelegd aan het Rekenhof.

³ Twee wetten van 10 april 2014 met het oog op de gedeeltelijke omzetting van de richtlijn 2011/85/EU hebben een algemene certificeringsopdracht van de algemene rekeningen van de federale Staat en van de gedefedereerde entiteiten door het Rekenhof ingeschreven in de wetten van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof en van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat.

⁴ Het betreft de geconsolideerde rekening van de diensten van de regering en van de autonome bestuursinstellingen.

Tabel 5 – Beslissingen over de algemene rekening

	Controle 2017	Controle 2018	Controle 2019
	Algemene rekening	Algemene rekening	Algemene rekening
2016 en vroeger	27	6	4
2017	-	17	0
2018	-	-	17

In 2019 heeft het Rekenhof 318 rekeningen van openbare instellingen en van diensten met afzonderlijk beheer gecertificeerd of gecontroleerd verklaard.

Tabel 6 – Gecertificeerde of gecontroleerd verklaarde rekeningen van openbare instellingen, agent-schappen en diensten met afzonderlijk beheer

	Controle 2017	Controle 2018	Controle 2019
2016 en vroeger	446	133	62
2017	-	100 ⁽¹⁾	74
2018	-	-	182 ⁽¹⁾⁽²⁾

(1) De in 2018 en in 2019 gecontroleerde rekeningen van de *Services administratifs à comptabilité autonome de l'enseignement de la Communauté Française* zijn gevoegd bij de cijfers van de rekeningen van de rekenplichtigen (cf. verder, tabel 8).

(2) Onder de 30 gecontroleerde rekeningen van openbare instellingen, agentschappen en diensten met afzonderlijk beheer van de Vlaamse Gemeenschap voor 2019 vallen 11 collectieve controleverklaringen waarbij 215 kleine rekeningen van rechtspersonen en diensten met afzonderlijk beheer werden gecontroleerd.

In 2019 heeft het Rekenhof zeventien rekeningen van universiteiten geïseerd.

Tabel 7 – Rekeningen van de universiteiten gecontroleerd door het Rekenhof

	Controle 2017	Controle 2018	Controle 2019
2016 en vroeger	5	4	10
2017	-	5	2
2018	-	-	5

Het Rekenhof heeft in 2019 2.833 rekeningen van rekenplichtigen afgesloten.

HOOFDSTUK 2

Controles en opdrachten van het Rekenhof

Tabel 8 – Rekeningen van de rekenplichtigen afgesloten door het Rekenhof

	Controle 2017	Controle 2018	Controle 2019
Periodieke rekeningen	2.326	2.498	2.241
Eindebeheerrekeningen	881	520	575
Tekortrekeningen	21	5	17

2.1.4 Thematische audit

Naast de recurrente controles voert het Rekenhof thematische audits uit die het selecteert op basis van risicoanalyses, de interesses van de parlementen en de beschikbare middelen. De thematische audits handelen zowel over de financiële aspecten als over de wettigheid of de goede besteding van de overheidsgelden. In dat laatste geval gaat het Rekenhof in het bijzonder na of de uitvoering van het overheidsbeleid voldoet aan de principes van goed beheer, volgens de criteria van zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid.

Het Rekenhof heeft in 2019 de bevindingen, conclusies en aanbevelingen van zijn thematische audits opgenomen in 70 verslagen (zie ook bijlagen 5 en 6).

Tabel 9 – Thematische rapporten

	Controle 2017	Controle 2018	Controle 2019
Afzonderlijke verslagen	26	22	29
Artikelen in de boeken van het Rekenhof	28	35	41

2.2 Specifieke opdrachten**2.2.1 Controleverslagen en adviezen**

In 2019 rapporteerde het Rekenhof over de resultaten van een reeks specifieke opdrachten:

- een controleverslag van de leerlingentelling door de Vlaamse en de Franse Gemeenschap;
- een advies over de uitoefening van de regionale fiscale autonomie inzake personenbelasting (uitvoering van artikel 5/7 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten);
- vier verslagen in het kader van de zesde staatshervorming (verslagen betreffende de wijziging van de erkenningsnormen in de ziekenhuizen overeenkomstig artikel 5, § 1, I, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen);
- een advies over de juistheid en de volledigheid van de financiële verslagen over de jaarrekeningen van de politieke partijen;
- tien controleverslagen over de rekeningen van de dotatiegerechtigde instellingen;
- een controleverslag over de jaarrekening 2018 van de vzw Pensioenen Vlaamse Volksvertegenwoordigers;

- een controleverslag over de rekeningen 2017 van het parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- de berekening van de verdeelsleutel voor de artsen en de tandartsen (verdeling van de RIZIV-nummers tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap) overeenkomstig artikel 92, § 1/1, van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015);
- een controleverslag over de jaarrekeningen 2018 van het Internationaal Instituut voor Bestuurswetenschappen (IISA);
- drie adviezen over de juistheid en de volledigheid van de verslagen van de voorzitters van hoofdbureaus van de kiescolleges met betrekking tot de uitgaven voor verkiezingspropaganda die de kandidaten en de politieke partijen hebben gedaan naar aanleiding van de verkiezing op 26 mei 2019 van respectievelijk de leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en het Europees Parlement, het Vlaams Parlement en het parlement van de Duitstalige Gemeenschap;
- drie controleverslagen over de telling van de opdrachten van de Justitiehuisen, voor de periode 2016-2018.

2.2.2 *Andere opdrachten*

Ook in 2019 heeft het Rekenhof de lijsten van de mandaten, ambten en beroepen van de door de wet aangewezen openbare mandatarissen en hoge ambtenaren gecontroleerd. Het staat bovendien in voor het bewaren, onder gesloten omslag, van de vermogensaangiften die bij hem worden gedeponeerd. In uitvoering van de herziene wetten en bijzondere wetten van 2 mei 1995 en 26 juni 2004 moeten de aangiften voortaan elektronisch worden ingediend via de IT-toepassing *Regimand*, samen met de aan de functies gekoppelde vergoedingen. De lijsten 2018 evenals de lijsten van de personen die hun mandatenlijst of vermogensaangifte voor dat jaar niet hebben meegedeeld, werden conform de mandatenwetgeving op 14 februari 2020 in het Belgisch Staatsblad en op de website van het Rekenhof gepubliceerd. Uit die publicatie blijkt dat 163 op 8.902 aangifteplichtigen nagelaten hebben een mandatenlijst in te dienen en 43 op 2.993 aangifteplichtigen geen vermogensaangifte hebben ingediend.

De eerste voorzitter van het Rekenhof nam in 2019 deel aan de werkzaamheden van de Commissie van het *Carnegie Hero Fund*. Die Commissie, die bij de FOD Binnenlandse Zaken werd ingesteld, is belast met het beheren en besturen van de Carnegiestichting.

De beide voorzitters van het Rekenhof hebben in augustus 2019 het controlerapport over de aanwending in 2018 van de dotaties van sommige leden van de koninklijke familie aan de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers overhandigd.

HOOFDSTUK 2

Controles en opdrachten van het Rekenhof

Sommige leden van het Rekenhof oefenen de functie van rekeningcommissaris uit in de overheidsbedrijven of in gelijkaardige structuren bij de federale Staat, het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap⁵.

Tot slot maakten twee leden van het Rekenhof in 2019 deel uit van de Nederlandstalige en de Franstalige kamer van het college voor de evaluatie van de korpschefs van het Openbaar Ministerie.

2.2.3 Nieuwe bevoegdheden voor het Rekenhof

Het decreet van 7 februari 2019 van de Franse Gemeenschap tot bepaling van de initiële opleiding van de leerkrachten geeft het Rekenhof de opdracht om vanaf 2024 elk jaar advies uit te brengen over het jaarverslag van de regering om de ontwikkeling van de loonkosten van de leerkrachten te schatten als een percentage van de inkomsten van de Franse Gemeenschap.

2.3 Rechtsprekende bevoegdheid

Bij de uitoefening van zijn rechtsprekende bevoegdheid oordeelt het Rekenhof over de aansprakelijkheid van een rekenplichtige van wie het beheer een tekort vertoont.

In 2019 onderzocht het Rekenhof veertien gemotiveerde beslissingen van ministers of deputaties om rekenplichtigen van wie de rekening een tekort vertoonde, niet te dagvaarden. Een rekenplichtige kreeg ambtshalve kwijting aangezien de minister vijf jaar na het einde van zijn beheer geen enkel initiatief had genomen om hem al dan niet te dagvaarden voor het Rekenhof.

Tabel 10 – Rechtsprekende bevoegdheid (in euro)

		Controle 2017	Controle 2018	Controle 2019
Niet-dagvaarding	Aantal	13	13	14
	Bedrag	12.511,91	128.839,17	102.425,03
Veroordelingen	Aantal	-	-	-
	Bedrag	-	-	-
Ambtshalve kwijtingen na 5 jaar	Aantal	1	1	2
	Bedrag	718,03	2.192,22	31.135,85

2.4 Verzoeken van parlementen

Het Rekenhof oefent zijn controles op eigen initiatief uit. Daarnaast kunnen de parlementen het Rekenhof verzoeken audits te realiseren bij de diensten en instellingen die aan zijn controle zijn onderworpen. Ze kunnen ook een advies vragen over de financiële weerslag van wetsvoorstellen. Elk parlementslid beschikt over een individueel inzage- en informatierecht.

⁵ Zie bijlage 3 – Opdracht als rekeningcommissaris van de leden van het Rekenhof in 2019.

Op vraag van het Vlaams parlement heeft het Rekenhof een audit uitgevoerd en verslag uitgebracht over het rechtmatige en zorgvuldige karakter van de grondaankopen door de sociale huisvestingmaatschappij Vitare en de financiering daarvan door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen.

Op vraag van het parlement van de Franse Gemeenschap heeft het Rekenhof een audit uitgevoerd en verslag uitgebracht over de controle van de subsidies toegekend aan de *Association des clubs francophones de football*.

Het Rekenhof heeft in 2019 ook negen adviezen gegeven over de budgettaire en financiële weerslag van wetsvoorstellen, ontwerpen van uitvoeringsbesluiten van een decreet en van ontwerpen van protocolakkoord, en negen antwoorden verstrekt aan parlementsleden die gebruik hebben gemaakt van hun individueel inzage- en informatierecht⁶.

Tabel 11 – *Inzage- en informatierecht van parlementsleden*

	Controle 2017	Controle 2018	Controle 2019
Aantal parlementsleden	12	8	11
Aantal verzoeken	18	7	9

2.5 Adviesvragen van de uitvoerende macht

Het Rekenhof is een controle-instelling. Bij uitzondering kan het vragen om advies vanwege de uitvoerende macht ontvankelijk beschouwen en ten gronde behandelen. De ontvankelijkheid wordt bepaald aan de hand van vooraf bepaalde criteria. Zo moeten die vragen om advies een algemeen principe betreffen en een nauwe band hebben met de controleopdrachten en de bevoegdheden van het Rekenhof.

In 2019 antwoordde het Rekenhof ten gronde op een adviesvraag van de administrateur-generaal van de Franse Gemeenschapscommissie in verband met de boekhoudkundige verwerking van de subsidies te ontvangen door de onderwijsinstellingen.

2.6 Impact van de controles en audits

Elk jaar publiceert het Rekenhof de resultaten van zijn controles en audits in zijn jaarlijkse boeken en afzonderlijke verslagen. Het formuleert daarbij aanbevelingen die kunnen bijdragen tot een beter overheidsbeleid. Het Rekenhof spreekt zich echter niet uit over de opportuniteit van bepaalde keuzes bij de uitvoering van die aanbevelingen.

Het Rekenhof publiceert de controleresultaten na een tegensprekelijke procedure met de administratie en de minister. Die procedure stelt het Rekenhof in staat zijn standpunten te verduidelijken en draagt rechtstreeks bij tot een betere aanvaarding van de vaststellingen en

⁶ Zie bijlage 4 – Individueel inzage- en informatierecht.

HOOFDSTUK 2

Controles en opdrachten van het Rekenhof

resultaten van de audit. De bevoegde overheid is verplicht binnen een maand te antwoorden. Die termijn kan door het Rekenhof worden verlengd.

Het Rekenhof gaat na hoe zijn publicaties worden onthaald en volgt de uitvoering van zijn aanbevelingen op. Op die manier kan het de kwaliteit van de informatie die het aan de parlementen bezorgt, verhogen en hun mogelijkheden om op te treden, verbeteren.

De impact van de controles en audits blijkt zowel uit het gevolg dat wordt gegeven aan de aanbevelingen die in de audits zijn opgenomen als uit de aandacht die de parlementsleden eraan besteden.

In 2019 hebben vertegenwoordigers van het Rekenhof 43 zittingen van de verschillende parlementen bijgewoond om vragen te beantwoorden over het begrotingsonderzoek, de boeken van het Rekenhof en de afzonderlijke verslagen.

HOOFDSTUK 3

Thema-artikel: Strategie 2020-2024 van het Rekenhof - Maatschappelijke meerwaarde door kwaliteitsvolle audits

3.1 Situering van de strategische planning

In 2004 heeft het Rekenhof zijn twee voornaamste redenen van bestaan – *de parlementen bijstaan in de uitoefening van toezicht en bijdragen tot een betere werking van het openbare bestuur* – gedefinieerd in zijn missieverklaring. Om die missieverklaring te concretiseren, stelt het hof sindsdien vijfjaarlijkse strategische plannen op die rekening houden met de evoluties in de context waarbinnen de instelling functioneert (wetgeving, technologische ontwikkelingen enz.) en met de verwachtingen van belanghebbenden (parlementen enz.). Aan de huidige strategie, voor de periode 2020 tot en met 2024, zijn dus drie andere strategische plannen voorafgegaan (2004-2009, 2010-2014, 2015-2019).

Voor een goed begrip van het proces van strategische planning bij het Rekenhof is het belangrijk te weten dat het Rekenhof zijn interne organisatie heeft aangepast opdat ze zowel op het niveau van de diensten als van het bestuursorgaan (zie het organogram in punt 1.3 van dit jaarverslag) zou stroken met de institutionele structuur van België:

- De diensten van het Rekenhof zijn onderverdeeld in sectoren. Samen omvatten ze tien directies die elk worden geleid door een directeur. Sector I is een ondersteunende sector en bestaat uit twee directies. Sector II heeft betrekking op de federale overheid en bestaat uit vier directies. Deze sector werkt voor het federale parlement. Sector III heeft betrekking op de gemeenschappen en gewesten en bestaat eveneens uit vier directies, twee Nederlandstalige (sector IIIN) en twee Franstalige (sector IIIF). Zij werken voor de parlementen van de gewesten en gemeenschappen. Deze “doelgroepgerichte” organisatiestructuur biedt sterke voordelen, want de uitgevoerde audits worden aangepast aan de verschillende contexten.
- Het college bestaande uit twaalf leden is ook aangepast aan de federale structuur. Het is immers opgedeeld in een Nederlandse kamer (6 leden) en een Franse kamer (6 leden) die samen de algemene vergadering vormen. De algemene vergadering is bevoegd voor dossiers over de federale staat, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap; de Franse kamer is bevoegd voor de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest; en de Nederlandse kamer is bevoegd voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest.

Die organisatiestructuur komt ook tot uiting in het proces van strategische planning: er is een overkoepelende strategie voor het Rekenhof in zijn geheel en die strategie wordt vervolgens omgezet in sectorale strategieën.

3.2 Totstandkoming van de strategie

Om de strategie 2020-2024 uit te werken werd een strategisch comité opgericht, bestaande uit de tien directeurs en twee raadsheren. De strategie 2020-2024 werd onderbouwd door een context- en stakeholderanalyse. Daarbij werden, gedifferentieerd per sector, de belangrijkste evoluties met betrekking tot het Rekenhof nauwkeurig in kaart gebracht (auditmethodes,

HOOFDSTUK 3

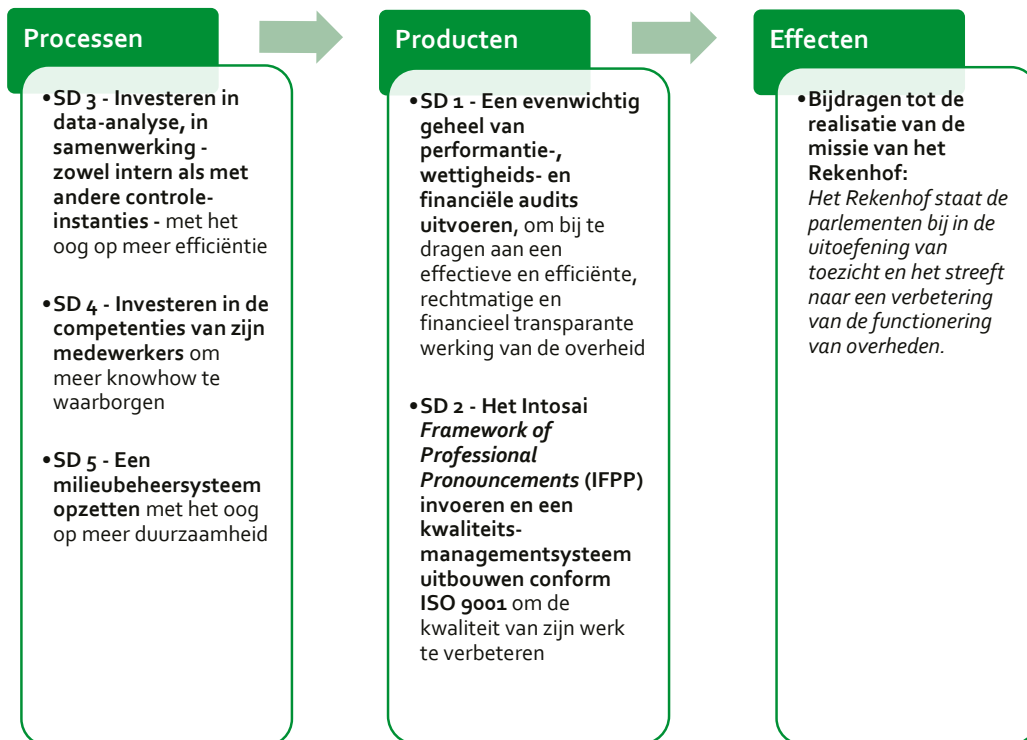
Thema-artikel: Strategie 2020-2024 van het Rekenhof

personeel, competenties, cultuur enz.) evenals de externe omgeving (institutioneel, economisch, sociaal, technologisch, professionele standaarden enz.), maar ook de belanghebbenden (parlementen, geauditeerde instellingen, andere controle-actoren, media enz.). Op basis van die cartografie werden strategische doelstellingen geformuleerd, die tot slot werden goedgekeurd door de algemene vergadering.

Om een zo sterk mogelijke sturende werking te bereiken, werd (1) geopteerd voor een sobere strategie, met een beperkt aantal doelstellingen en werd (2) voor deze doelstellingen in de nodige indicatoren voorzien om de opvolging ervan mogelijk te maken.

3.3 Strategische keuzes 2020-2024

Het onderstaande schema geeft de vijf strategische doelstellingen (SD) weer in de vorm van een causale keten (processen → producten → effecten):

Drie strategische doelstellingen hebben betrekking op de **processen**, zowel interne (bv. personeelsbeleid) als externe (bv. samenwerking met andere controleactoren). Deze processen leiden tot **producten** (*in casu*: vooral auditrapporten, maar ook rapporten in het kader van andere opdrachten), waarvoor twee strategische doelstellingen werden geformuleerd. Deze producten dragen op hun beurt bij tot de realisatie van de dubbele **missie** van het Rekenhof.

3.3.1 Producten: maatschappelijke meerwaarde door kwaliteitsvolle audits (SD 1 en 2)

De eerste strategische doelstelling, een evenwichtig geheel van performantie-, wettigheids- en financiële audits uitvoeren, heeft betrekking op alle auditverslagen die het Rekenhof wil aanbieden aan de parlementen. Het Rekenhof wil met deze audits een maatschappelijke meerwaarde realiseren en bijdragen aan een effectieve en efficiënte, rechtmatige en financieel transparante werking van de overheid. Het geeft in de programmering van zijn audits prioriteit aan maatschappelijk relevante thema's. Zoals ook aanbevolen door Intosai⁷, kunnen de wereldwijde *Sustainable Development Goals* hierbij een aanknopingspunt zijn⁸. Wat de financiële audits betreft, bereidt het Rekenhof zich verder voor op de certificering die het vanaf de rekeningen 2020 zal uitvoeren voor de federale overheid, de Vlaamse overheid, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap⁹. Voor zowel financiële audits als performantie-audits is het belangrijk dat het Rekenhof kan vertrekken van kwaliteitsvolle (elektronische) gegevens van de administratie. Om daarover de nodige waarborgen te hebben, zal het Rekenhof de nodige middelen vrijmaken om de kwaliteit van elektronische gegevens en de beheersing van de IT-risico's door de gecontroleerde entiteiten te beoordelen.

De tweede strategische doelstelling betreft de kwaliteit van de auditverslagen. Om die kwaliteit te garanderen, hanteert het Rekenhof sinds lang de internationale auditstandaarden die door Intosai werden uitgewerkt. Zo stelt zijn missieverklaring¹⁰: “*het Rekenhof werkt op onafhankelijke wijze, met inachtneming van internationale auditnormen*” en “*de onderzoeksplanning, controleaanpak en rapportering van het Rekenhof zijn in overeenstemming met de normen van de internationale organisatie van hogecontrole-instellingen*”.

In 2019 heeft Intosai zijn auditstandaarden vernieuwd in het kader van het *Intosai Framework of Professional Pronouncements* (IFPP). Met de tweede strategische doelstelling engageert het Rekenhof zich om dit IFPP in te voeren. Het toepassen van kwaliteitsstandaarden komt niet spontaan tot stand, er is een kwaliteitsmanagementsysteem nodig om de daadwerkelijke toepassing aan te sturen en op te volgen. Daartoe heeft het Rekenhof ervoor geopteerd een externe ISO 9001-certificatie¹¹ te behalen, die een gezaghebbend referentiekader vormt, internationaal erkend is en die compatibel is met de IFPP-standaarden.

⁷ Intosai of de *International Organization of Supreme Audit Institutions* is de internationale koepelorganisatie van Rekenhoven.

⁸ Intosai, *XXIII INCOSAI – Moscow Declaration*, september 2019, 10 p., www.intosai.org.

⁹ Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en voor de Duitstalige Gemeenschap wordt reeds gecertificeerd, respectievelijk sinds 2008 en 2010.

¹⁰ Rekenhof, *Missieverklaring*, 2004, p. 1-2, www.rekenhof.be.

¹¹ Rekenhof, *Het kwaliteitsmanagementsysteem van het Rekenhof. Visienota*, 2019, 6 p.

3.3.2 *Processen: een efficiënte, lerende en duurzame organisatie (SD 3, 4 en 5)*

Tussen 2015 en 2019 is het aantal opdrachten en te controleren instellingen sterk uitgebreid. Om zijn schaarse middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten (strategische doelstelling 3) zal het Rekenhof daarom:

- blijven investeren in de verzameling, de extractie, de structurering, de analyse en de visualisatie van data als onderzoekstechniek;
- de samenwerking tussen zijn verschillende diensten versterken door de interne communicatie en de horizontale werking (over de directies heen) te verbeteren;
- de samenwerking met andere controle-instanties, zoals interne-auditdiensten en bedrijfsrevisoren, verder uitbouwen.

Reeds lopende initiatieven die aansluiten bij deze strategische doelstelling zijn bv. het gestructureerde overleg tussen het college van het Rekenhof en de directeurs in stuurgroepen (over strategische veranderingen, HRM en ICT), de uitwisseling en opbouw van kennis via *DataLab* (een *Community of Practice* die de specialisten op het vlak van data-analyse groepeerd) en het uitwisselen van goede praktijken via *Info@Lunch*.

Het Rekenhof is een kennisintensieve organisatie. Daarom zal het sterk investeren in de competenties van zijn medewerkers (strategische doelstelling 4). Concreet zal worden gezocht naar een betere afstemming tussen het personeelskader en de competenties die het Rekenhof nodig heeft, moet de voorkeur uitgaan naar een coachende stijl van leidinggeven (waarin een grote zelfstandigheid gepaard gaat met evaluaties op basis van resultaten), zal worden toegezien op een goed kennismanagement, werk worden gemaakt van een proactief vormingsbeleid, de aandacht uitgaan naar het welzijn van het personeel en naar het behoud van een aantrekkelijk statuut.

Tot slot zal het Rekenhof een milieubeheersysteem opzetten en meer oog hebben voor de duurzaamheid van zijn interne werking (strategische doelstelling 5). Daarbij zal de mogelijkheid om een duurzaamheidslabel te behalen worden onderzocht.

3.4 Invoering van de strategie

Om de strategie door te voeren in de praktijk kreeg de stuurgroep strategische veranderingen de opdracht de invoering aan te sturen, op te volgen en hierover jaarlijks te rapporteren aan de algemene vergadering. Zoals ook bij de voorgaande strategische plannen het geval was, zullen er de volgende vijf jaar onverwachte omstandigheden zijn die een bijsturing van de initiële strategie vergen.

In dat opzicht noopte de Covid-19-crisis tot een verregaande en snelle reorganisatie van de werkzaamheden van het Rekenhof. Om de gezondheid van het personeel te vrijwaren en

tegelijk de continuïteit van de werking te garanderen, heeft het Rekenhof gedurende enige maanden een globaal thuiswerksysteem ingevoerd, waardoor nieuwe opvattingen ontstonden over de organisatie, de hiërarchische relaties en de besluitvorming. Het Rekenhof wil die ervaringen in de toekomst te baat nemen.

De strategie – zowel de Rekenhofbrede strategie als de sectorale strategisch plannen – wordt door de directies vertaald in jaarlijkse operationele plannen. De planningsperiode van de operationele plannen valt samen met kalenderjaren en wordt tweemaal per jaar opgevolgd: in het midden van het jaar wordt het operationeel plan zo nodig bijgesteld, na het planningsjaar wordt er gerapporteerd over de uitvoering. De strategie van het Rekenhof kent dus het volgende verloop: missieverklaring (2004) → vijfjaarlijks strategisch plan → vijfjaarlijkse sectorale strategische plannen → jaarlijkse operationele plannen per directie → jaarlijkse bijsturing operationele plannen.

In de volgende jaarverslagen zal het Rekenhof dieper ingaan op de uitvoering van de strategie.

HOOFDSTUK 4

Internationale betrekkingen

4.1 Samenwerking in EU-verband

4.1.1 Samenwerking met de Europese Rekenkamer

De Europese Rekenkamer (ERK) heeft in 2019 negen audits in België uitgevoerd; het Belgische Rekenhof nam deel aan acht controles ter plaatse als waarnemer.

Het gaat om audits met het oog op de betrouwbaarheidsverklaring, de zogenaamde *Déclaration d'assurance – DAS* (het formele oordeel van de Europese Rekenkamer over de betrouwbaarheid van de EU-rekeningen alsook over de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen). De in 2019 uitgevoerde audits hadden betrekking op de douane, een universiteit, het Europees Landbouwgarantiefonds, het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij, het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie en het Europees Landbouwfonds voor de plattelandontwikkeling.

Op 17 oktober 2019 bracht een delegatie van het Rekenhof een bezoek aan de ERK, op uitnodiging van mevrouw Annemie Turtelboom, als Belgisch lid van de ERK. Er stonden verschillende presentaties en discussies op het programma.

In beperkt comité werd over drie thema's van gedachten gewisseld, namelijk het jaarverslag van de ERK, de analysedocumenten of "reviews" gepubliceerd door de ERK en de recente ontwikkelingen op het vlak van gegevensanalyse bij het Rekenhof en de ERK. Leden van het Rekenhof hebben een presentatie gegeven over de controlebevoegdheden en de verslagen in de Belgische federale context in een open plenaire zitting. Het was de bedoeling verduidelijking te verschaffen over de diversiteit van het Belgische institutionele landschap en de uitdagingen en mogelijkheden voor het Rekenhof te benadrukken in die ingewikkelde institutionele omgeving.

Er kwamen verschillende operationele punten aan bod in een werkvergadering, onder meer de praktijken in verband met de notificatieprocedures en tegensprekelijke debatten voor de auditwerkzaamheden van de ERK in de lidstaten.

4.1.2 *Samenwerking in het kader van het Contactcomité van de hoge controle-instanties (HCI's) van de Europese Unie*

Het Rekenhof werkt niet alleen samen met de ERK voor audits in België maar maakt eveneens deel uit van het Contactcomité. Via die overlegstructuur tussen HCI's van de lidstaten van de Europese Unie kunnen de HCI's thema's van gemeenschappelijk belang bespreken in samenwerking met de ERK. Het comité bestaat uit de voorzitters van de HCI's van de Europese Unie en de ERK. Zijn beslissingen worden voorbereid en uitgevoerd door verbindingsofficieren en werkgroepen, netwerken en taskforces die zich met specifieke controletema's bezighouden.

Zo namen vertegenwoordigers van het Rekenhof in 2019 deel aan de vergaderingen van het Contactcomité van voorzitters (27-28 juni 2019, Warschau) en van de verbindingsofficieren (9-10 april 2019, Boekarest).

Een lid van het hof nam deel aan conferenties georganiseerd door de HCI's van EU-lidstaten die het voorzitterschap van de EU-Raad waarnamen, over respectievelijk innovatie op het vlak van EU-gerelateerde audits en het versterken van de adviserende rol van HCI's (7 mei 2019, Boekarest) en de rol van HCI's bij het verzekeren van de betrouwbaarheid van begrotingsgegevens (28 november 2019, Helsinki). Voorts nam een lid van het hof deel aan een workshop over de audit van het veiligheids- en defensiebeleid van de EU (14-15 mei 2019, Luxemburg).

Personeelsleden van het Rekenhof waren ook actief binnen de netwerken m.b.t. de audit van de Europa 2020-strategie en van het begrotingsbeleid (28-30 maart 2019, Boedapest), de werkgroep inzake belasting over de toegevoegde waarde (*Anti VAT Fraud Strategy*) en de taskforce inzake de *European Public Sector Accounting Standards*.

Tijdens de vergadering van de werkgroep btw (27-28 juni 2019, Praag) werd een overzicht gegeven van recente btw-dossiers van de Europese Commissie. Vertegenwoordigers van de lidstaten deelden informatie over recente wijzigingen in de btw-wetgeving, evoluties in btw-fraudesystemen en nieuwe maatregelen die hiertegen werden genomen. Een aantal deelnemers presenteerden hun btw-audits.

In het kader van een seminarie over de financiële rapportering in de publieke sector in de EU (18 februari 2019, Den Haag) werd o.a. toelichting gegeven bij de recente ontwikkelingen in de financiële rapportering en *accrual accounting* in de deelnemende landen. Daarnaast werd ook de bruikbaarheid en het effectief gebruik van financiële informatie besproken door een vertegenwoordiger van de OESO.

4.1.3 *Contacten met de Europese Commissie*

Net zoals vorig jaar, ontving het Rekenhof in 2019 een delegatie van de Europese Commissie (24 oktober) belast met een zgn. *fact finding mission* in het kader van het Europees semester, d.i. de coördinatiecyclus van het economisch en begrotingsbeleid in de EU.

Hierbij werd op informele wijze informatie uitgewisseld over de Belgische openbare financiën en een aantal specifieke materies. Dit gebeurde aan de hand van presentaties van recente rapporten van het Rekenhof en een vragenlijst. De Commissie nam deze inzichten mee in de redactie van haar *country report* over België dat als basis dient voor de aanbevelingen van de Europese Raad. Na de publicatie van het *country report* over 2018 heeft een delegatie van de Commissie voor het Rekenhof toelichting gegeven bij het verslag.

4.1.4 Opleidingen in een Europese Unie-context

Personeelsleden van het Rekenhof hebben een workshop gevolgd over *blockchain*-technologie, georganiseerd door de Europese Commissie en de ERK (17 mei 2019, Brussel). *Blockchain* is een manier om digitale informatie zodanig op te slaan dat deze informatie onmogelijk nog aan te passen is. Op dit ogenblik zijn verschillende overheidsinstanties in ons land betrokken bij de ontwikkeling van *blockchain*-toepassingen. Gezien de verschillende toepassingsmogelijkheden van deze techniek acht het Rekenhof het belangrijk deze ontwikkelingen op te volgen en deel te nemen als gebruiker aan een van de projecten van de *European Blockchain Services Infrastructure* van de Commissie.

Van 8 tot 12 juli 2019 hebben de ERK en de Universiteit van Pisa de tweede editie van de zomeruniversiteit voor overheidsaudit georganiseerd. Deze editie was toegespitst op de nieuwe auditmethodologieën die samenhangen met de digitale omwenteling. Door de digitalisering van de overheidsinstellingen komen er meer gegevens beschikbaar die de auditeur direct kan gebruiken en worden auditmethodes bevorderd die deze gegevens beter benutten.

Personeelsleden van het Rekenhof hebben deelgenomen aan de vorming. Ze hebben grondigere kennis verworven op het vlak van visualisatietechnieken, massagegegevensanalyse, opsporing van fraude en *process mining*. Deze laatste methode wordt nog niet veel gebruikt bij audits maar heeft heel veel potentieel. De deelnemers van het Rekenhof hebben ook hun ervaringen gedeeld en de gelegenheid gehad aan de deelnemers met behulp van een concreet voorbeeld uiteen te zetten hoe het Rekenhof reeds digitale audittechnieken gebruikt. De nieuwe auditmethodologieën worden aangemoedigd in de nieuwe dossiers van het Rekenhof. Ze zullen in het opleidingsprogramma 2020 worden opgenomen.

Personeelsleden van het Rekenhof namen deel aan een door de ERK georganiseerde conferentie over *Big and Open Data for European Union Supreme Audit Institutions* (27-28 november 2019, Luxemburg). Het programma bestond uit twee onderdelen: het gebruik van open data en audits naar de kwaliteit van open data, en concrete voorbeelden over het gebruik van data bij audits. Deelnemers van het Rekenhof gaven een presentatie over de resultaten van DataLab, een interne werkgroep waarin specialisten op het vlak van data-analyse samenwerken en overleggen, na één jaar activiteit.

Na de conferentie volgde er nog bilateraal overleg tussen de personeelsleden van DataLab en ECALab, de data-analysewerkgroep van de ERK. Daarbij werden ervaringen en kennis

HOOFDSTUK 4

Internationale betrekkingen

uitgewisseld en werd besproken hoe de dataspecialisten van beide instellingen in de toekomst kunnen samenwerken en leren van elkaar.

4.2 Samenwerking binnen internationale organisaties van hoge controle-instellingen

4.2.1 *International Organization of Supreme Audit Institutions (Intosai)*

Intosai is de wereldwijde organisatie van de HCI's. Ze vaardigt de internationale auditnormen uit die de hoge controle-instellingen moeten toepassen.

Een delegatie van het Rekenhof heeft deelgenomen aan het 23^e Congres van Intosai, dat werd georganiseerd door de HCI van de Russische Federatie (24-27 september 2019, Moskou). Tijdens dat congres werden verschillende beslissingen genomen.

Het nieuwe Intosai-kader van professionele uitspraken (*Intosai Framework of Professional Pronouncements, IFPP*) is zo van kracht geworden en dat is voortaan de internationale referentie voor externe controle door de HCI's. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het IFPP heeft het Rekenhof bevestigd dat het zich zo snel mogelijk aan het nieuwe kader wil conformeren.

Tijdens het congres werd gediscussieerd over de volgende themavragen: Hoe kunnen rekenkamers op onafhankelijke wijze een extern overzicht geven over het bereiken van de nationale beleidsdoelstellingen, o.m. deze in verband met de SDG's, en hoe kunnen zij de impact van hun werk vergroten? Hoe kunnen rekenkamers zich aanpassen aan de uitdagingen die het gebruik van data in audits met zich meebrengen? Deze discussies mondden uit in een 'Verklaring van Moskou', die werd meegenomen bij de inhoudelijke voorbereiding van het nieuwe strategisch plan van het Rekenhof.

Het Rekenhof is overigens actief lid van de subcommissie voor de internecontrole-normen. In dat kader leiden vertegenwoordigers van het Rekenhof samen met collega's van de HCI van Nederland en onder het voorzitterschap van de HCI van Polen een project om een nieuwe professionele uitspraak te ontwikkelen over het gebruik van het werk van interne auditors door de HCI's. Op het congres hadden ze de mogelijkheid informeel te overleggen met de belangrijkste partners van het project.

Rekening houdend met de initiatieven van het Rekenhof om te investeren in het gebruik van data-analyse in het kader van audits, dankzij de werkzaamheden van zijn Datalab, heeft het Rekenhof beslist lid te worden van de *Working Group on Big Data*.

Tijdens het congres hebben vertegenwoordigers van het Rekenhof deelgenomen aan een vergadering van het forum van HCI's die zijn belast met een jurisdictionele opdracht, waarvan het Rekenhof lid is.

Personeelsleden van het Rekenhof namen deel aan een workshop over data-analyse (6-8 mei 2019, Malta), georganiseerd door het *Intosai Development Initiative* (IDI). De delegatie van het Rekenhof gaf een presentatie over de opportuniteiten en uitdagingen van het gebruik van data-analyse door HCI's en de manier waarop het Rekenhof omgaat met deze opportuniteiten en uitdagingen. Bijzondere aandacht werd daarbij besteed aan DataLab. Andere HCI's presenteerden resultaten van data-analyse bij hun eigen activiteiten en de manier waarop data-analyse bij hen is georganiseerd.

4.2.2 *European Organization of Supreme Audit Institutions (Eurosai)*

Eurosai is de pan-Europese organisatie van rekenkamers en een van de zeven regionale organisaties van Intosai.

Het Rekenhof is sinds 2017 betrokken bij de uitvoering van het strategisch plan 2017-2023 van Eurosai, en meer in het bijzonder bij de projectgroep die de opvolging van de uitvoering van de auditaanbevelingen van de HCI's bestudeert. De projectgroep bestaat uit de HCI's van België, Duitsland, Litouwen, Nederland en Spanje en wordt geleid door het Rekenhof.

In juli 2019 werd aan de 50 leden van Eurosai een vragenlijst verzonden over de opvolging van auditaanbevelingen, waarop 33 HCI's hebben geantwoord. Vertegenwoordigers van het Rekenhof hebben deelgenomen aan een vergadering over de vorderingen in de uitvoering van het strategisch plan van Eurosai (9-10 oktober 2019, Liberec, Tsjechië). Als verantwoordelijke van de projectgroep voor de opvolging van de uitvoering van auditaanbevelingen heeft de delegatie van het Rekenhof er de vorderingen van de werkzaamheden van de projectgroep toegelicht. Er vond bovendien een werkvergadering op het Rekenhof plaats (5-6 november 2019) waaraan de andere leden van de projectgroep hebben deelgenomen. De resultaten van de werkzaamheden zullen worden voorgesteld op het Eurosai-congres van juni 2021 in Praag.

Het Rekenhof neemt actief deel aan de Eurosai-werkgroep voor informatietechnologieën, onder meer aan de jaarlijkse vergadering (4-5 april 2019, Malta). Die werkgroep moet onder andere zelfevaluatieworkshops organiseren voor de IT- en IT-audit-functies bij de HCI's (vergadering van de subgroep op 19 en 20 maart 2019 in Bern). Dit jaar fungeerde een personeelslid van het Rekenhof als moderator van twee workshops over de werking en organisatie van de IT-audit in de HCI's van Nederland (mei 2019, Den Haag) en Turkije (november 2019, Ankara). Via die workshops kunnen deelnemers en moderatoren op vruchtbare wijze

HOOFDSTUK 4

Internationale betrekkingen

ervaringen uitwisselen. Het Rekenhof wordt erkend als moderator op dat vlak en daardoor ook vaak gevraagd door zijn partners.

Een personeelslid van het Rekenhof nam deel aan de jaarlijkse vergadering van de werkgroep voor milieu-audit, voorafgegaan door een conferentie over biodiversiteit (22-24 oktober 2019, Luxemburg). Specialisten presenteerden diverse aspecten van biodiversiteit. In groepsdiscussies werden de belangrijkste risico's en mogelijke auditvragen besproken m.b.t. bosdiversiteit, mariene diversiteit, bodemdiversiteit, diversiteit in landbouwgebied, pollinators (bestuivers) en ecosysteemdiensten. Voorts kwamen meerdere HCI's aan bod met presentaties van biodiversiteitsaudits. Het Rekenhof presenteerde zijn transversale *preparedness review* inzake SDG's. Er werd ook van gedachten gewisseld over de thema's aanpassing aan klimaatverandering, het 'de vervuiler betaalt'-principe en elektronisch afval. Deze elementen zijn waardevol voor de voorbereiding van eventuele toekomstige audits van het Rekenhof.

Twee personeelsleden van het Rekenhof hebben deelgenomen aan de *Young Eurosai Conference* (4-7 november 2019, Londen). Deze tweejaarlijkse conferentie brengt jonge professionals (~36 jaar) uit de hoge controle-instellingen van heel Europa samen om hun werkervaringen te delen. Het thema van de conferentie was *relevantie* en meer bepaald de volgende vraag stond daarbij centraal: "Hoe kunnen hoge controle instanties relevant blijven voor hun publiek?"

Tenslotte hebben personeelsleden van het Rekenhof een bijdrage geleverd aan het seminarie *Sharing experience about auditing for SDGs: A view from different Regions*, een gezamenlijke organisatie van Eurosai en Afrosai (21-22 november 2019, Lissabon). Tijdens een van de workshops heeft het Rekenhof de voorlopige resultaten van zijn transversale *preparedness review* inzake SDG's voorgesteld.

4.2.3 *Association des institutions supérieures de contrôle des finances publiques ayant en commun l'usage du français (AISCCUF)*

De eerste voorzitter van het Rekenhof is penningmeester van AISCCUF en als dusdanig lid van het uitvoerend orgaan van de organisatie. Tijdens het 23e Intosai-congres nam hij deel aan een vergadering van het uitvoerend orgaan.

4.3 Externe audit van internationale organisaties

4.3.1 *Gezamenlijke organisatie voor samenwerking op defensiematerieelgebied (OCCAr)*

Het Rekenhof is vertegenwoordigd in het college van rekeningcommissarissen van OCCAr, een Europese intergouvernementele organisatie met zetel te Bonn, die het gezamenlijk beheer van grote programma's voor defensiematerieel faciliteert. Het Rekenhof neemt in dit kader deel aan de externe controle van het Airbus A400M-programma.

4.3.2 *Wassenaar Arrangement*

Het Rekenhof werd aangeduid als externe auditor voor de rekeningen 2019-2021 van het *Wassenaar Arrangement on Export Controls for Conventional Arms and Dual Use Goods & Technologies*, een internationale organisatie met zetel te Wenen.

4.4 Bilaterale samenwerking

In 2019 vond de vierde gezamenlijke reflectiedag van het Rekenhof en de Nederlandse Algemene Rekenkamer (ARK) plaats (24 juni 2019, Den Haag). Het thema van de ontmoeting was *Innovatie in onderzoek naar beleidsresultaten*. Na een theoretische uiteenzetting werd ingegaan op enkele methodologische aspecten van het Rekenhofonderzoek naar crisisjeugdhulp en de wijze van rapportering. De ARK presenteerde vervolgens enkele focusonderzoeken en een participatief onderzoek. Een focusonderzoek is een kort, verkennend onderzoek met een beperkte scope, gefocust op een actuele vraag. Het leidt tot een bondig rapport zonder oordelen en aanbevelingen. Een participatief onderzoek beschouwt stakeholders als medeauditoren. In het voorgestelde participatief onderzoek werden leden van de medezeggenschapsraden van de hogeronderwijsinstellingen betrokken. Ten slotte werd ook ingegaan op *design thinking* (dit is een mensgerichte, iteratieve aanpak, gebaseerd op visualisering en tastbaarheid) en de meerwaarde van infographics.

4.5 Betrokkenheid bij de *Société française de l'évaluation*

Een delegatie van het Rekenhof heeft deelgenomen aan de Franse evaluatiedagen die werden georganiseerd door de *Société française de l'évaluation* (13-14 juni 2019, Bordeaux).

Die dagen stonden in het teken van het thema "evaluatie en democratie: de nieuwe domeinen van de publieke actie". Er werden drie hoofdlijnen voor de werkzaamheden voorgesteld: "nieuwe domeinen, nieuwe actoren: welke plaats voor evaluatie; evaluatie ten opzichte van de uitdaging van de wijzigingen in de publieke actie; evaluatie en democratie: voor een evaluatie door de burger".

Een lid van het Rekenhof gaf er een presentatie over de evaluatie van het Belgische overheidsbeleid en meer in het bijzonder over de rol van het Rekenhof op dat vlak. Het was onder meer de bedoeling na te denken over de beperkingen en opportuniteiten van de ontwikkeling van evaluatiepraktijken bij hoge controle-instellingen, en onder meer bij het Rekenhof. Bedoeling

HOOFDSTUK 4Internationale betrekkingen

was ook aan te tonen hoe het Rekenhof, in het kader van zijn controle op de goede besteding van de overheidsgelden, de evaluatie van het overheidsbeleid bevordert, door na te gaan of geplande evaluaties worden gerealiseerd en door te evalueren hoe dat beleid wordt uitgevoerd door de diensten die aan zijn controlebevoegdheid onderworpen zijn.

HOOFDSTUK 5

Externe activiteiten

Het jaarverslag 2019 rapporteert ook over de externe activiteiten van het Rekenhof. Het gaat veelal om een actieve deelname van zijn medewerkers aan studiedagen of colloquia die door externe instanties of opleidingsinstituten worden georganiseerd of door het Rekenhof zelf, al dan niet in samenwerking met een externe instantie.

5.1 Uiteenzettingen

In 2019 hebben medewerkers van het Rekenhof bij universiteiten of onderwijsinstellingen uiteenzettingen gegeven:

- over fiscale steunmaatregelen aan de *Brussels Diplomatic Academy* (VUB – 9 maart 2019); over de *Draagwijdte van het juridisch begrip administratieve overheid en toepassingen in de praktijk* aan de masteropleiding in de rechten van de KU Leuven (18, 19 en 20 maart 2019);
- over *Pensions des fonctionnaires et contractuels des pouvoirs locaux - Mise en perspective des mesures de la loi du 30 mars 2018* aan de UC Louvain (26 april 2019);
- in het opleidingsonderdeel *Vergelijkend, internationaal en Europees handelsrecht* aan de Universiteit Antwerpen (tweede semester academiejaar 2018-2019);
- over recente onderwijsonderzoeken aan de Jonge Academie/Interuniversitair Centrum voor Onderwijsrecht (ICOR) te Antwerpen (2 oktober 2019);
- over de audit over de schoolbesturen in het leerplichtonderwijs bij de Arcadiaschool te Aarschot (3 oktober 2019);
- over *Présenter les missions de la Cour des comptes et les liens avec l'évaluation des politiques publiques* in het kader van het *Certificat interuniversitaire en évaluation des politiques publiques* aan de UC Louvain, UL Bruxelles, ULiège, het Institut Destrée en het Institut wallon de l'évaluation, de la prospective et de la statistique (Iweps) (25 oktober 2019);
- tijdens de studiedag over het Rapport M-decreet en de zorg in het gewoon onderwijs georganiseerd door het Interuniversitair Centrum voor Onderwijsrecht (ICOR) (14 november 2019);
- over de rol en bevoegdheden van het Rekenhof aan de KULAK (19 november 2019);
- over *Présenter les missions de la Cour des comptes, l'audit de performance (mise en perspective à travers le cas de l'audit de fonctionnement du Secal)* in het kader van de masteropleiding in overheidsbeheer aan de *École des sciences politiques et sociales* van de UC Louvain (20 november 2019);
- over *Algemene beschouwingen inzake de BV als ondernemingsdrager voor het vrije beroep* tijdens het Zevende Ondernemingsforum aan de Universiteit Antwerpen (26 november 2019);
- tijdens de opleiding *Evaluatiedesign, indicatoren, ex ante evaluatie, ex post evaluatie* aan het Instituut voor de Overheid van de KU Leuven (11-18-23 oktober, 8-22-29 november).

Vertegenwoordigers van het Rekenhof namen ook deel aan een middaglezing over de rol en de werking van het Rekenhof georganiseerd door het Vlaams parlement (9 oktober 2019) en aan het *Network for Women* georganiseerd door KPMG (12 december 2019).

Medewerkers van het Rekenhof hebben bovendien een uiteenzetting gegeven:

- over de visie van het Rekenhof op beleids- en begrotingstoelichtingen tijdens een beleids- en begrotingstoelichtingen-event georganiseerd door het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse gemeenschap (11 januari 2019);
- over de werking van het Rekenhof, de selectiemethode van auditthema's, het gebruik van data en de opvolging van de impact van audits tijdens een ontmoeting tussen Statistiek Vlaanderen en het Rekenhof (20 maart 2019);
- over het rapport van het Rekenhof inzake het M-decreet en de zorg in het gewoon onderwijs bij de Vlaamse Onderwijsraad (23 april 2019);
- over *Gemeenrechtelijke beschermingsmechanismen bij de koop-verkoop van aandelen* bij het advocatenkantoor Stibbe (3 juni 2019);
- over de audit over de schoolbesturen in het leerplichtonderwijs bij de Vlaamse Onderwijsraad (17 oktober 2019) en bij het Overlegforum Besturen, Katholiek Onderwijs Vlaanderen (28 november 2019);
- over de resultaten van de audit *Maintenance des établissements pénitentiaires en partenariat public-privé* voor de *Association syndicale des magistrats* (21 novembre 2019);
- over de *Expertcommissie M-decreet* bij de Vlaamse Onderwijsraad (12 december 2019).

5.2 Medewerking als deskundige

Vertegenwoordigers van het Rekenhof werkten in 2019 als deskundige mee aan:

- een presentatie over het samenspel tussen informatie en beleid tijdens het Politicologenetmaal, georganiseerd te Antwerpen door de Vlaamse Vereniging voor Politieke Wetenschappen en de Nederlandse Kring voor de Wetenschap der Politiek (13 juni 2019);
- het colloquium *Le droit des marchés publics en Belgique* georganiseerd door Larcier, Francisco Ferrer en Esimap (30 september 2019);
- de *Fact-finding Mission* georganiseerd door de OESO te Brussel (1 oktober 2019);
- het seminarie *Concept en mogelijkheden single audit*, georganiseerd door het Informatiecentrum voor Bedrijfsrevisoraat (ICCI), meer bepaald wat betreft de Afsprakennota 2019 en de impact van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) op de controles van het Rekenhof (14 november 2019);
- diverse opleidingen in het kader van de toepassing van de wetgeving over overheidsopdrachten, georganiseerd door het Studie-, Diensten- en Informatiecentrum inzake Overheidsopdrachten (ESIMAP) (2019);
- de opleiding georganiseerd door *EBP – Formations* tijdens de *National Tender Day* (24 oktober 2019);

- het panelgesprek tijdens het colloquium *Uitvoering van de overheidsboekhouding in de verschillende Belgische instanties* georganiseerd door Larcier (1 oktober 2019).

5.3 Bijdragen in publicaties

Een lid van het Rekenhof is mede-editor van het boek *Comptabilité publique: État des lieux et mise en œuvre dans les différentes entités belges*¹².

Een medewerker van het Rekenhof publiceerde artikelen over *Financiering van het leerplichtonderwijs*¹³ en over *Schoolbesturen in het leerplichtonderwijs*¹⁴.

Een medewerker van het Rekenhof is mede-editor van *Le nouveau droit des marchés publics en Belgique, De l'article à la pratique*¹⁵.

Een medewerker van het Rekenhof is mede-editor van het *Jaarboek Overheidsopdrachten*¹⁶. Hij is ook (mede)auteur van drie artikels over overheidsopdrachtenrecht¹⁷.

Het overzicht van de in 2018 gepubliceerde Europese en Belgische wet- en regelgeving met relevantie voor het overheidsopdrachtenrecht¹⁸ is van de hand van andere medewerkers van het Rekenhof.

12 B. Bayenet, M. Bourgeois en P. Rion, *Comptabilité publique. État des lieux et mise en œuvre dans les différentes entités belges*, 1e editie, Brussel, Larcier, oktober 2019, 804 p., www.larcier.com.

13 A. De Brabandere, "Financiering van het leerplichtonderwijs. Enkele uitdagingen", *Tijdschrift voor onderwijsrecht en onderwijsbeleid*, 2018-2019, nummer 4-5, p. 415-425.

14 A. De Brabandere, "Schoolbesturen in het leerplichtonderwijs", *Tijdschrift voor onderwijsrecht en onderwijsbeleid*, 2019-2020, nummer 1-2, p. 33-41.

15 G. Dereau, V. Dor, B. Duprez, Y. Libert, I. Paiva, P. Thiel, M. Vastmans, S. Wauthier en Y. Cabuy (dir.), *Le droit des marchés publics en Belgique. De l'article à la pratique*, Liber amicorum Y. Cabuy, Brussel, Larcier, 2019, 2e editie, 1226 p., www.larcier.com.

16 C. De Koninck, P. Flamey, P. Thiel en B. Wathelet (dir.), *Jaarboek Overheidsopdrachten 2018-2019*, Brussel, EBP Publishers, 2019, www.ebp.be.

17 C. De Koninck, "Chronique de jurisprudence de la Cour de justice 2018 en matière de marchés publics", *Jaarboek Overheidsopdrachten 2018-2019*, p. 87-102; P. Flamey, C. De Koninck, G. Declercq en E. Voortmans, "Kroniek rechtspraak overheidsopdrachten Raad van State 2018", *Jaarboek Overheidsopdrachten 2018-2019*, p. 133-210; P. Flamey en C. De Koninck, "Overzicht van in 2018 gepubliceerde rechtsleer. Aperçu de la doctrine publié en 2018", *Jaarboek Overheidsopdrachten 2018-2019*, p. 1037-1048, Brussel, EBP Publishers, 2019, www.ebp.be.

18 L. De Smet en F. De Cooman, "Overzicht van de in 2018 gepubliceerde Europese en Belgische wet- en regelgeving relevant voor het overheidsopdrachtenrecht", *Jaarboek Overheidsopdrachten 2018-2019*, p. 25-37; S. Monjardez en S. Wauthier, "Aperçu de la législation et de la réglementation européenne et belge en matière de marchés publics, publiées en 2018", *Chronique des marchés publics*, editie 2018-2019, p. 39-54, Brussel, EBP Publishers, 2019, www.ebp.be.

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Begroting 2019 van het Rekenhof

Ontvangstenbegroting van 2019 (in duizend euro)

Code		Begroting
Lopende ontvangsten		
1	Financiële opbrengsten	0,00
2	Eigen ontvangsten	120,00
3	Diverse en toevallige ontvangsten	20,00
4	Vergoedingen van de commissarissen bij de autonome overheidsbedrijven	699,10
	<i>Totaal van de lopende ontvangsten</i>	<i>839,10</i>
Kapitaalontvangsten		
4	Diverse en toevallige ontvangsten	0,00
	<i>Totaal van de kapitaalontvangsten</i>	<i>0,00</i>
Transferontvangsten		
5	Dotatie	49.656,00
	<i>Totaal van de transferontvangsten</i>	<i>49.656,00</i>
Algemeen totaal		50.495,10

BIJLAGEN

Aangepaste uitgavenbegroting van 2019 (in duizend euro)

Code		Begroting
Lopende uitgaven		
A	Leden van het Rekenhof	2.666,70
B	Personeel	48.444,10
D	Documentatie	154,00
E	Gebouwen	2.763,50
G	Uitrusting en onderhoud	54,60
H	Verbruiksgoederen	99,00
I	Post – Telecom	70,00
J	Informatica en Bureautica	904,00
L	Externe relaties	158,10
M	Wagenpark	20,50
N	Onvoorzienbare uitgaven	3,00
O	Externe medewerkers	345,00
Q	Internationale organisaties	10,20
U	Specifieke opdrachten	0,00
	<i>Totaal van de lopende uitgaven</i>	<i>55.692,70</i>
Kapitaaluitgaven		
EE	Gebouwen	93,00
GG	Uitrusting en onderhoud	75,00
JJ	Informatica en Bureautica	491,00
MM	Wagenpark	45,00
	<i>Totaal van de kapitaaluitgaven</i>	<i>704,00</i>
Transferuitgaven		
	Transferuitgaven	0,00
	<i>Totaal van de transferuitgaven</i>	<i>0,00</i>
Algemeen totaal		56.396,70

Bijlage 2 – Rekening 2018 van het Rekenhof

1 Ontvangstenrekening van 2018 (in duizend euro)

Code		Aangepaste ramingen	Gerealiseerde ontvangsten
Lopende ontvangsten			
1	Financiële opbrengsten	0,00	0,96
2	Eigen ontvangsten	0,00	0,00
3	Diverse en toevallige ontvangsten	20,00	30,89
	<i>Totaal van de lopende ontvangsten</i>	<i>20,00</i>	<i>31,85</i>
Kapitaalontvangsten			
4	Diverse en toevallige ontvangsten	0,00	7,50
	<i>Totaal van de kapitaalontvangsten</i>	<i>0,00</i>	<i>7,50</i>
Transferontvangsten			
5	Dotatie	49.710,00	49.710,00
	<i>Totaal van de transferontvangsten</i>	<i>49.710,00</i>	<i>49.710,00</i>
Algemeen totaal		49.730,00	49.749,35

BIJLAGEN

2 Uitgavenrekening van 2018 (in duizend euro)

Code		Aangepaste begroting	Aangerekende uitgaven
Lopende uitgaven			
A	Leden van het Rekenhof	1.864,20	1.802,26
B	Personeel	47.928,30	44.088,14
D	Documentatie	158,00	143,46
E	Gebouwen	2.657,10	2.405,76
G	Uitrusting en onderhoud	54,90	27,19
H	Verbruiksgoederen	104,00	75,63
I	Post – Telecom	75,00	51,76
J	Informatica en Bureautica	831,30	648,06
L	Externe relaties	157,60	77,62
M	Wagenpark	20,50	11,72
N	Onvoorzienbare uitgaven	4,50	4,05
O	Externe medewerkers	230,00	56,12
Q	Internationale organisaties	10,20	4,93
U	Specifieke opdrachten	0,00	0,00
	<i>Totaal van de lopende uitgaven</i>	<i>54.095,60</i>	<i>49.396,70</i>
Kapitaaluitgaven			
EE	Gebouwen	113,00	1,30
GG	Uitrusting en onderhoud	75,00	26,05
JJ	Informatica en Bureautica	1.136,70	933,30
MM	Wagenpark	45,00	0,00
	<i>Totaal van de kapitaaluitgaven</i>	<i>1.369,70</i>	<i>960,65</i>
Transferuitgaven			
	Transferuitgaven	0,00	0,00
	<i>Totaal van de transferuitgaven</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Algemeen totaal		55.465,30	50.357,35

3 Jaarrekening van 2018

Balans op 31/12/2018 (in duizend euro)	
Activa	
<i>Immateriële vaste activa</i>	475,29
<i>Materiële vaste activa</i>	1.319,52
Totaal vaste activa	1.794,81
Vlottende activa	19.949,67
Totaal activa	21.744,48
Passiva	
Eigen vermogen	17.340,26
Schulden	4.404,22
Totaal passiva	21.744,48

Samenvattende rekening van de economische resultaten en bestemming van het globaal saldo 2018 (in duizend euro)			
Totaal van de courante kosten	50.162,29	Totaal van de courante opbrengsten	49.741,85
Totaal van de kapitaalverrichtingen inzake kosten	0,21	Totaal van de kapitaalverrichtingen inzake opbrengsten	7,50
Subtotaal	50.162,50	Subtotaal	49.749,35
		Verlies van het boekjaar	413,15
		Terugnemingen aan de eigen gereserveerde fondsen	608,00
Verhoging van het netto-actief	194,85		

Toelichting 2018 (in duizend euro)	
Voor 2019 gevraagde dotatie	49.656,00
Vergoeding van het Waalse Gewest	120,00
Encours van de vastleggingen 2018 te vereffenen ten laste van de begroting 2019	161,00
Gecumuleerd bedrag van het sinds 2013 betwiste gedeelte van de bezettingsvergoeding	1.378,68
Impact van de toepassing van het stelsel van beheer in de plaats van het stelsel van het dienstjaar	76,38

BIJLAGEN

Bijlage 3 – Opdracht als rekeningcommissaris van de leden van het Rekenhof in 2019

Overheidsbedrijf	Lid (Leden) van het Rekenhof	Wettelijke basis	Jaarlijkse bruto-vergoeding in euro
Académie de recherche et d'enseignement supérieur (Ares)	Florence Thys	Decreet van 09.01.2003, art. 45	-
Agentschap voor Buitenlandse Handel (ABH)	Hilde François	Wet van 18.12.2002, bijlage II, art.13 (samenwerkingsakkoord van 24.05.2002)	2.233,86
Apetra	Hilde François	Wet van 26.01.2006, art. 37 en 39bis, § 2	7.500,00
Astrid	Florence Thys	Wet van 08.06.1998, art. 18	4.375,00
Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (BIO)	Vital Put	Wet van 03.11.2001, art. 5bis	-
B Parking	Michel de Fays Rudi Moens	Wet van 21.03.1991, art. 25	2.000,00 2.000,00
bpost	Hilde François Philippe Roland	Wet van 21.03.1991, art. 25	36.369,88* 40.047,92
Chantier de créosotage Bruxelles	Pierre Rion Walter Schroons	Wet van 21.03.1991, art. 25	3.000,00 3.000,00
Enabel	Franz Wascotte	Wet van 23.11.2017, art. 40	15.000,00
Eurogare	Alain Bolly Hilde François	Wet van 21.03.1991, art. 25	3.000,00 3.000,00
Fonds du logement des familles nombreuses de Wallonie (FLW)	Alain Bolly	Waalse Huisvestingscode van 29.10.1998, art. 185bis	8.500,00
Fonds Écureuil de la Communauté française	Alain Bolly	Decreten van 20.06.2002 en 09.01.2003	15.362,10
Hasselt Stationsomgeving	Vital Put Franz Wascotte	Wet van 21.03.1991, art. 25	1.000,00 1.000,00
HR Rail	Michel de Fays	Koninklijk besluit van 11.12.2013, art. 55	15.175,41
Infrabel	Michel de Fays Rudi Moens	Wet van 21.03.1991, art. 25	26.592,00 26.592,00
Institut de la formation en cours de carrière (IFC) – Communauté française	Florence Thys	Decreet van 09.01.2003	-
Nationale Loterij	Jan Debucquoy	Wetten van 22.07.1991 en 19.04.2002, art. 20	18.004,63

BIJLAGEN

Overheidsbedrijf	Lid (Leden) van het Rekenhof	Wettelijke basis	Jaarlijkse bruto-vergoeding in euro
NMBS	Michel de Fays Rudi Moens	Wet van 21.03.1991, art. 25	16.334,61* 31.510,02*
Office de la naissance et de l'enfance (ONE) – Communauté française	Pierre Rion	Decreet van 09.01.2003	11.948,30
Paleis voor Schone Kunsten	Vital Put Pierre Rion	Wet van 07.05.1999, art. 15	5.000,00 5.000,00
Proximus	Jan Debucquoy Pierre Rion	Wet van 21.03.1991, art. 25	31.508,26 30.953,72*
Publifer	Alain Bolly Hilde François	Wet van 21.03.1991, art. 25	2.500,00 2.500,00
Radio-télévision belge de la Communauté française (RTBF)	Franz Wascotte	Decreten van 14.07.1997 en 09.01.2003	28.000,00
Railtour	Michel de Fays Rudi Moens	Wet van 21.03.1991, art. 25	1.500,00 1.500,00
Schelde LandschapsPark	Vital Put Franz Wascotte	Wet van 21.03.1991, art. 25	1.000,00 1.000,00
Skeyes	Hilde François Philippe Roland	Wet van 21.03.1991, art. 25	16.520,20 16.520,20
Société publique de gestion de l'eau (SPGE) – Région wallonne	Alain Bolly	Gecoördineerde Waterwetboek van 03.03.2005, art. D 331	9.486,18
Société wallonne de financement complémentaire des infrastructures (Sofico)	Philippe Roland	Decreet van 10.03.1994, art. 10	8.500,00
Société wallonne des eaux (SWDE)	Pierre Rion	Gecoördineerde Waterwetboek van 03.03.2005, art. D 379	9.200,00
Société wallonne du crédit social (SWCS)	Alain Bolly	Waalse Huisvestingscode van 29.10.1998, art. 175.15	-
Société wallonne du logement (SWL)	Franz Wascotte	Waalse Huisvestingscode van 29.10.1998, art. 116	-
SPV 162	Alain Bolly Walter Schroons	Wet van 21.03.1991, art. 25	2.000,00 2.000,00
SPV Brussels Port	Alain Bolly Walter Schroons	Wet van 21.03.1991, art. 25	1.000,00 1.000,00
SPV Zwankendamme	Alain Bolly Walter Schroons	Wet van 21.03.1991, art. 25	1.500,00 1.500,00
Tuc Rail	Walter Schroons Franz Wascotte	Wet van 21.03.1991, art. 25	6.000,00 6.000,00

BIJLAGEN

Overheidsbedrijf	Lid (Leden) van het Rekenhof	Wettelijke basis	Jaarlijkse bruto-vergoeding in euro
Woodproject	Pierre Rion Walter Schroons	Wet van 21.03.1991, art. 25	1.500,00 1.500,00
Ypto	Hilde François Philippe Roland	Wet van 21.03.1991, art. 25	3.500,00 3.500,00

* Dit bedrag is het effectieve bedrag, na toepassing van de plafonnering van de vergoedingen zoals vastgesteld door de algemene vergadering van 2 juni 2018, op basis van de voorstellen die werden aangenomen in de subcommissie Rekenhof van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 4 oktober 2017.

Bijlage 4 – Individueel inzage- en informatierecht

Kamer van Volksvertegenwoordigers		
31.01.2019	Alain Top en Dirk Van der Maelen	Overheidsopdracht over de vervanging van de F-16-luchtgevechtscapaciteit en de ondersteuning van deze nieuwe capaciteit
26.06.2019	Gilles Vanden Burre	Contract tussen Cafasso en de Regie der Gebouwen – Gevangenis van Haren
07.2019	Kris Verduyckt en Melissa Depraetere	Overheidsopdracht over de vervanging van de F-16-luchtgevechtscapaciteit en de ondersteuning van deze nieuwe capaciteit
02.12.2019	Stefaan Van Hecke	Controle van de jaarrekeningen van de Koninklijke Schenking
04.12.2019	Tomas Roggeman	Controle van de jaarrekeningen van de Koninklijke Schenking
12.12.2019	Joris Vandenbroucke	Controle van de jaarrekeningen van de Koninklijke Schenking
Vlaams Parlement		
03.10.2019	Cathy Coudyser	Controle van de jaarrekening 2018 van de provincie West-Vlaanderen
Parlement van het Waals Gewest		
26.11.2019	François Desquesnes	Begrotingstraject
12.12.2019	Marie-Martine Schyns	Voorstel tot wijziging van de begroting 2019

Bijlage 5 – Inhoudelijke toelichting bij de belangrijkste audits uit 2019¹⁹

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
Overheidsopdrachten en andere rechtmatigheidsonderzoeken in de federale administratie	Het Rekenhof onderzocht de rechtmatigheid en de wettigheid van overheidsopdrachten gegund door meerdere federale departementen en instellingen en de uitgaven voor de huur van gebouwen door de FOD Buitenlandse Zaken. Het formuleerde aanbevelingen om de wetgeving in acht te nemen, de dossiers beter op te volgen en de bestaande instructies te actualiseren.
Invoering van de nieuwe geldelijke loopbaan voor federaal overheids personeel	Het Rekenhof onderzocht de invoering vanaf 2014 van de nieuwe bepalingen over de geldelijke loopbaan, in het bijzonder de toepassing van de overgangsbepalingen. Het stelde onder meer vast dat er geen initiatief werd genomen om één gemeenschappelijke loonmotor voor de hele federale overheid te ontwikkelen om de nieuwe loopbaan correct te beheren, en dat er een aantal onvolkomenheden in de regelgeving waren. Ook de omkadering door de FOD Beleid en Ondersteuning (BOSA) bij de toepassing van de nieuwe regelgeving is beperkt. De minister van Ambtenarenzaken heeft op dit punt verbeteringen aangekondigd.
Strategische personeelsplanning bij de federale overheid 176 ^e Boek van het Rekenhof, deel III	Het Rekenhof onderzocht de mate waarin binnen de federale overheid strategische personeelsplanning wordt uitgevoerd. Het stelde vast dat personeelsplanning hoofdzakelijk benaderd wordt als een budgettair proces (toetsing van de personeelsbehoeften aan de beperkte middelen) en veel minder vanuit een systematische en methodische analyse van de strategische doelstellingen (op middellange en langere termijn). Inzake de ontwikkeling en toepassing van werklustmeting als planningsinstrument is er aanzienlijke marge tot verbetering.
De “witte kassa”, het geregistreerd kassasysteem voor de horeca	De audit ging na of de fiscus een efficiënte en doeltreffende controleaanpak hanteert en of de witte kassa een positief effect heeft gehad op de strijd tegen de fiscale fraude en de <i>verwitting</i> van de horecasector. Het Rekenhof beval aan de reglementering te vereenvoudigen, beter samen te werken met de RSZ, in te zetten op de sensibilisering van de consumenten en een methode te ontwikkelen om de impact van het geregistreerd kassasysteem te evalueren.
Audit van de organisatie van een continudienst bij de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen	De audit heeft de 24-uursdouanedienst onderzocht die werd ingevoerd om de nationale toegangskanalen tot de Europese markt aantrekkelijk te houden en het toezicht op de goederenstromen te versterken. Dit verslag beveelt aan die hervorming beter te omkaderen. Het Rekenhof stelt in het verslag vast dat een toelage die effectieve prestaties zou moeten belonen, wordt gebruikt als een maandelijks forfait. Daardoor verschillen de uurkosten bij de gewestelijke directies.

¹⁹ Alle auditverslagen zijn terug te vinden op www.rekenhof.be.

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
<p>Vrijstellingen van storting van bedrijfsvoorheffing – Een complexe regeling ter ondersteuning van de werkgevers</p>	<p>Het Rekenhof onderzocht in welke mate de Staat grip houdt op de vrijstellingen van doorstorting van bedrijfsvoorheffing. Het merkt op dat de doelstellingen van de vrijstellingen niet duidelijk zijn gedefinieerd en dat de resultaten ervan niet werden geëvalueerd. Het Rekenhof heeft twintig aanbevelingen geformuleerd om enerzijds de maatregelen doeltreffender te maken en anderzijds de controle op de uitvoering ervan te verbeteren.</p>
<p>Fonds Sluiting Ondernemingen – Vergoedingsprocedure en financiering</p>	<p>Het Rekenhof stelde vast dat het FSO voortdurend inspanningen levert om de vergoedingen sneller te kunnen betalen. Om zijn beleid doeltreffender te maken, zou het werknemers kunnen informeren over hun rechten en zou het als economische en sociale schokdemper kunnen fungeren. De minister heeft kennis genomen van de elementen uit het antwoord van het FSO en stemt ermee in. Hij preciseert dat het FSO erop zal toezien de goede uitvoering van de aanbevelingen op te volgen.</p>
<p>Dienst voor Alimentatievorderingen – Kwaliteit van de behandeling van aanvragen tot tussenkomst en doeltreffendheid van de invordering van vorderingen</p>	<p>Het Rekenhof onderzocht de werking van de Dienst voor Alimentatievorderingen. Ondanks de wetgevende en organisatorische aanpassingen die de DAVO sinds 2004 heeft ondergaan, zijn er nog altijd tekortkomingen bij de behandeling van aanvragen tot tussenkomst, bij de invordering van onderhoudsgelden, bij het beheer van de betalingen, bij de IT-tools en bij de opvolging en omkadering van de opdrachten.</p>
<p>Uitvoering van de penale boeten – Opvolging van de aanbevelingen van 2014</p>	<p>Dit verslag is een opvolging van de aanbevelingen die in het verslag van 2014 werden geformuleerd. De vaststellingen en aanbevelingen van dit nieuwe verslag hebben betrekking op de strategie, de coördinatie en de sturing van de acties van de verschillende actoren, op de tenuitvoerlegging van de boetes door justitie, op de invorderingsacties van de FOD Financiën en op de uitvoering van de vervangende straffen door de parketten.</p>
<p>FPD: beheer van de wijzigingen van de pensioenregelgeving</p> <p>176^e Boek van het Rekenhof, deel II (Boek over de Sociale Zekerheid)</p>	<p>In de audit werd onderzocht hoe de FPD het wetgevingsproces en de uitvoering beheert van de hervorming van de eenheid van loopbaan en van de wet betreffende de harmonisering van het in aanmerking nemen van studieperioden voor de berekening van het pensioen. Het Rekenhof beveelt aan meer gebruik te maken van de bestuursovereenkomst om de hervormingen te plannen. De minister van Pensioenen ging niet akkoord met de aanbevelingen.</p>

BIJLAGEN

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
Impact Horecaplan 2015. Flexi-jobs, gelegenhedswerk en bruto-netto-overuren	Het Rekenhof onderzocht de gevolgen van de invoering van flexi-jobs en bruto-netto-overuren en van de uitbreiding van het gelegenhedswerk (Horecaplan 2015). Het stelde vast dat de maatregelen effectief worden gebruikt in de Horeca, dat de tewerkstelling er sneller stijgt dan in andere sectoren, dat de bestaande tewerkstelling gedeeltelijk wordt vervangen door goedkopere tewerkstelling en dat het geregistreerd zwartwerk is gedaald. Het Rekenhof besloot dat het Horecaplan geen aantoonbare impact heeft op de leefbaarheid van de volledige Horecasector. Het Rekenhof beval aan de impact van de maatregelen op de financiering van de sociale zekerheid verder op te volgen, een evaluatiemodel te ontwikkelen om de gevolgen van de invoering van flexi-jobs op de staatsinkomsten te monitoren en de wetgeving over de bruto-netto-overuren te evalueren. De minister voor Bestrijding van de Sociale Fraude en de minister van Sociale Zaken uitten kanttekeningen bij de afbakening van het onderzoek en bij enkele vaststellingen i.v.m. het verlies aan RSZ-inkomsten en het opvangen van piekperiodes met flexi-jobs.
Inzetbaarheid van de Luchtcomponent bij Defensie	Het Rekenhof onderzocht of de Luchtcomponent van Defensie zijn doelstellingen of "ambitieniveau" bereikt, uitgedrukt in termen van paraatheid (<i>readiness</i>) en inzet van toestellen en piloten tijdens operaties (<i>deployment of capabilities</i>). Op het vlak van de paraatstelling blijkt de Luchtcomponent zeer performant wat het gemiddeld aantal vliegreuren per toestel betreft. Ook worden de beschikbare vliegreuren efficiënt aangewend. Haar inzetbaarheid bij buitenlandse operaties had de voorbije jaren een negatieve impact op de allround getraindheid van de piloten, de beschikbaarheid van de verouderende toestellen en de opwerking van nieuwe toestellen. Een volledige afrekening van de reële kosten van een operatie wordt zelden gemaakt en evenmin publiek gemaakt. Het Rekenhof formuleerde aanbevelingen, o.a. met het oog op meer transparantie, een betere rapportering en documentering van de kostenramingen. De minister antwoordde dat hij het opnemen van het ambitieniveau in de verantwoording bij de algemene uitgavenbegroting en het maken van een volledige kostenafrekening na afloop van elke individuele operatie niet haalbaar acht.
Naar een prestatiebegroting bij de lokale besturen en de Vlaamse overheid	Het Rekenhof onderzocht de invoering van een prestatiebegroting bij de lokale besturen en de Vlaamse overheid. De regelgeving over de beleids- en beheerscyclus (BBC) voerde immers nieuwe regels in voor planning en rapportering, die het financiële en het inhoudelijke sterk aan elkaar koppelden. Het Rekenhof stelde vast dat de lokale besturen veel vrijheid kregen om de regels rond BBC in te vullen. Bij de Vlaamse overheid is het idee van een prestatiebegroting pas in de huidige regeerperiode opnieuw concreter geworden. De minister wees erop dat de rapportering door de lokale besturen vanaf 2020 wordt bijgestuurd.

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
ReTiBo. Realisatie van het project Registratie, Ticketing en Boordcomputer bij De Lijn	In 2005 besliste De Lijn een nieuw registratie-, ticketing- en boordcomputersysteem (ReTiBo) op haar bussen en trams te installeren ter vervanging van het magneetkaartsysteem. Zij raamde de kostprijs in 2009 op ongeveer 120 miljoen euro. Eind 2018 was het project nog niet opgeleverd. Het Rekenhof berekende dat de kostprijs inmiddels steeg met ten minste 41,9 miljoen euro, inclusief ongeveer 3 miljoen euro onverschuldigde betalingen. De minister ziet een belangrijke rol weggelegd voor het management in de opvolging van het project.
M-decreet en de zorg in het gewoon onderwijs	Het Rekenhof bevroeg 60 scholen uit het gewoon onderwijs over hun zorgbeleid. Het beoordeelt het algemene zorgbeleid als positief, met enkele aandachtspunten. De scholen deden heel wat aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en vonden die doorgaans redelijk. Ze vonden aanpassingen onredelijk als de leerling veel individuele aandacht nodig had. De bevroegde CLB's en de ondersteuningsnetwerken menen dat niet alle scholen even ver staan in hun zorgbeleid. De leerkrachten kunnen zich maar beperkt vinden in de principes van het M-decreet. De minister meent dat al heel wat initiatieven genomen werden die aansluiten bij de aanbevelingen van het Rekenhof.
Interbestuurlijke verhoudingen tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten	De evolutie waarbij de Vlaamse overheid de steden en gemeenten steeds meer beleidsvrijheid geeft, uitte zich onder meer in de integratie in het Gemeentefonds van zeven subsidiestromen aan de lokale besturen, en minder sturing en controle door de Vlaamse overheid. Het Rekenhof onderzocht of deze integratie degelijk werd voorbereid en uitgevoerd. Het stelde vast dat de omslag van de Vlaamse overheid naar een meer coachende en ondersteunende rol er inderdaad is gekomen, maar dat die vooralsnog onder meer gepaard is gegaan met een verlies aan beleidsinformatie.
Schoolbesturen in het leerplichtonderwijs	Uit een analyse van het Rekenhof blijkt dat een goede samenwerking tussen het schoolbestuur en de directeur samenhangt met een betere opvolging van de leerlingen en een hogere kwaliteit van o.a. het zorg- en GOK-beleid en het participatiebeleid. Over het algemeen schatten de voorzitters van de schoolbesturen en de directeurs hun samenwerking vrij positief in, maar de mate van samenwerking neemt af bij grotere besturen die verschillende scholen aansturen. Daarnaast blijkt dat schoolbesturen het vaakst expertise missen in de beleidsdomeinen zorg- en GOK-beleid, pedagogisch beleid en participatiebeleid. De minister gelooft dat overleg met alle stakeholders en eventueel aanvullend onderzoek zeker kunnen bijdragen tot cruciale stappen richting meer <i>good governance</i> in het onderwijs.

BIJLAGEN

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
Grondaankopen door de sociale huisvestingsmaatschappij nv Vitare – toezicht en kredietverlening	In de zomer van 2013 kocht de sociale huisvestingsmaatschappij Vitare voor ongeveer 35 miljoen euro gronden, hoofdzakelijk van haar moedermaatschappij, de nv Matexi Group (nu nv Abacas Group). Vitare financierde die aankopen met leningen van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW). In 2018 ging Vitare echter in vereffening. Het Rekenhof onderzocht op vraag van het Vlaams Parlement of de toezichthouder voor de sociale huisvesting en de VMSW dat hadden kunnen voorkomen. Het besloot dat de betrokken overheidsdiensten onvoldoende zorgvuldig optraden. De minister wees erop dat nieuwe maatregelen zijn uitgewerkt die tegemoetkomen aan een aantal aanbevelingen van het Rekenhof.
Beleidsinstrument om te voorzien in de behoefte aan schoolplaatsen binnen het verplichte onderwijs van de Franse Gemeenschap	De Franse Gemeenschap moet in sommige zones van haar grondgebied het hoofd bieden aan een sterke demografische groei, en bijgevolg aan een stijgende vraag naar schoolplaatsen. Om aan de behoefte aan schoolplaatsen tegemoet te komen, heeft ze een beleidsinstrument gecreëerd, dat in de audit wordt geanalyseerd. Het Rekenhof heeft van bij de eerste oproep om projecten in te dienen, vastgesteld dat het aantal te creëren plaatsen niet volstaat voor de geraamde behoefte. De onzekerheid of de via een oproep of via de andere fondsen geselecteerde projecten wel effectief zullen slagen, het verdwijnen van plaatsen door bestaande gebouwen die verouderd zijn of die onvoldoende worden onderhouden, kunnen de afwijking ten opzichte van de globale doelstelling nog doen toenemen.
Subsidiëring van verenigingen voor hedendaagse beeldende kunst door de Franse Gemeenschap	De Franse Gemeenschap kent op grond van het decreet van 3 april 2014 betreffende de beeldende kunsten via overeenkomsten en programmacontracten subsidies toe aan verenigingen. Er werd geen uitvoeringsbesluit genomen dat de subsidiebedragen bepaalt, waardoor de minister in laatste instantie over dat bedrag beslist. De administratie controleert de aanwending van de subsidies bij voorkeur op basis van stukken met het risico dat de werkelijke financiële toestand van de operatoren verkeerd wordt ingeschat. Het voorontwerp van decreet over het nieuwe culturele beheer zou de administratieve praktijken moeten veranderen en het beheer van de sector moeten verbeteren.

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
De culturele governance en de interne controle op de subsidiëring bij het algemeen bestuur voor Cultuur	De Franse Gemeenschap wil cultuur voor de burgers toegankelijk maken via het algemeen bestuur voor Cultuur (ABC). Het Rekenhof stelt vast dat een reeks doelstellingen inzake culturele governance niet werd gehaald, waaronder het opstellen van een codex voor de culturele materies en een evaluatie van de operatoren die over duidelijke en welbepaalde doelstellingen beschikken. Al die elementen hebben tot gevolg dat het nagenoeg onmogelijk is een doeltreffende controle op het gebruik van de subsidies uit te oefenen. Daaruit volgt dat zelden beslist wordt de erkenning of programmaovereenkomsten te weigeren. Die toestand wordt de laatste jaren nog verergerd door een automatische vernieuwing van de erkenningen en leidt ertoe dat er weinig beweegt in het subsidiëringssysteem, dat bijgevolg veel weg heeft van het beheren van aan herbevestigde operatoren toegekende subsidies in plaats van het echt beheren van de subsidies.
Controleopdracht van de subsidies toegekend aan de vereniging voor Franstalige voetbalclubs (ACFF)	Het Rekenhof heeft in het kader van de opdracht waarmee het door het parlement van de Franse Gemeenschap werd belast, de subsidies gecontroleerd die aan de ACFF werden toegekend. Het Rekenhof merkt op dat de ACFF werd erkend terwijl dat volgens de toepasselijke bepalingen niet mocht, maar het wijst ook op de positieve evolutie van de controle door de diensten van het bestuur van de Sport die echte geformaliseerde controlemethodes hebben ingesteld, zowel voor de forfaitaire werkingstoelage als voor de subsidies voor het programmaplan voor topsport en de vorming van omkaderingspersoneel. Het Rekenhof heeft vooral problemen vastgesteld bij de subsidie van het voetbalplan die wordt toegekend om de opleiding van jongeren te bevorderen.
Het beleid van het Waals Gewest voor een betere woonkwaliteit	Het Rekenhof heeft een audit uitgevoerd naar het Waalse beleid ter verbetering van de woonkwaliteit, waaraan het gewest jaarlijks meer dan 50 miljoen euro besteedt via premies, leningen en belastingverminderingen. Uit de audit blijkt dat de maatregelen ter verbetering van de woonkwaliteit, nauwelijks worden geëvalueerd, hoewel er vaak bijstellingen gebeuren. Dat komt de doeltreffendheid van het beleid niet ten goede. Op financieel vlak stelt het Rekenhof bovendien vast dat het Waals Gewest geen duidelijk zicht heeft op de budgettaire kosten die verband houden met de renovatiestrategie die in 2017 werd goedgekeurd. Het Gewest weet bijgevolg ook niet of die strategie haalbaar is. Wat de volksgezondheid betreft, houdt het beleid voor een betere woonkwaliteit tot slot onvoldoende rekening met de risico's die gepaard gaan met radonpollutie.

BIJLAGEN

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
Financiering en boeking van de aan de Spaque gedelegeerde opdrachten	Het Rekenhof heeft in het kader van deze audit aanbevolen de nadere financieringsregels van de Spaque te herzien door te onderzoeken of er besparingen kunnen worden gerealiseerd en de boekingschema's aan te passen omdat die afbreuk doen aan de leesbaarheid van de rekeningen. Het heeft ook gevraagd een proces in te voeren om de saneringskosten terug te vorderen bij de vervuilende ondernemingen om het principe van "de vervuiler betaalt" in acht te nemen.
Het beheer van het schoolvervoer voor leerlingen met zorgnoden in het Waals Gewest	Het Waals Gewest organiseert het schoolvervoer van leerlingen van het leerplichtonderwijs die naar scholen op zijn grondgebied gaan. Meer dan 1.600 leerlingen die naar een gespecialiseerde onderwijsinstelling gaan, zijn dagelijks te lang onderweg. Het Rekenhof stelt een gebrek aan sturing van de opdracht vast en beveelt aan de organisatie van de trajecten te herzien, bepaalde controles te verbeteren en de rollen en taken van de verschillende actoren te herdefiniëren.
De financiële deelnemingen van het Waalse Gewest	Via de audit kon worden vastgesteld dat de financiële deelnemingen van het Gewest niet exhaustief zijn geïnventariseerd en dat ze niet gecentraliseerd worden opgevolgd. De boekhoudgegevens vertonen grote tekortkomingen in termen van juistheid en volledigheid. Het Rekenhof beveelt aan die tekortkomingen aan te pakken. De minister-president stelde voorstander te zijn van de invoering van de aanbevelingen van het Rekenhof.
De boeking en betaling van de wedden van de ambtenaren van de Waalse Overheidsdienst (SPW)	Het Rekenhof heeft vastgesteld dat de dienst Personeelsbeheer van het algemeen secretariaat tal van controleactiviteiten uitvoert om te komen tot conforme en betrouwbare gegevens, om de wettigheid van de verrichtingen te vrijwaren, om fraude tegen te gaan en om ervoor te zorgen dat de berekeningen van de wedden, sociale bijdragen en bedrijfsvoorheffing kloppen. Het Rekenhof kan daaruit besluiten dat het algemeen secretariaat van de SPW het betalingsproces goed in de hand houdt. Het heeft nochtans vastgesteld dat bepaalde stortingen van sociale bijdragen aan de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid niet overeenstemden met de verantwoordingsstukken en dat in de periode 2015-2017 herhaaldelijk fouten werden begaan ondanks de opmerkingen die het Rekenhof had geformuleerd in zijn vroegere verslagen.
Financiering en boeking van de aan de Waalse Vereniging van Luchthavens gedelegeerde opdrachten (Sowaer) 31 ^e Boek van het Rekenhof, deel II	Na afloop van zijn controle van de rekeningen 2017 van de Sowaer heeft het Rekenhof aanbevolen duidelijker te definiëren waarin de gedelegeerde opdrachten bestaan die de vereniging uitvoert namens en voor rekening van het Waalse Gewest, om zodoende de verrichtingen op adequate wijze te kunnen boeken. Er zou daarenboven via een beheersovereenkomst moeten worden bepaald welke kosten de Sowaer aan het gewest mag doorfactureren. Het Rekenhof heeft ook aanbevolen de wettelijke bepalingen over centralisatie van de thesaurie in acht te nemen.

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
<p>Administratieve en geldelijke toestand van het personeel van de Waalse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (Forem) – Opvolging</p> <p>31^e Boek van het Rekenhof, deel II</p>	<p>De audit onderzocht de opvolging van de aanbevelingen die na afloop van een eerste audit werden geformuleerd inzake human resources. Het Rekenhof heeft extra thema's meegenomen (controleomgeving, administratieve en geldelijke toestand en aanwervingsprocedures) om rekening te houden met bepaalde evoluties op reglementair en organisatorisch vlak.</p> <p>Het Rekenhof stelt een verbetering van de praktijken vast inzake human resources (HR) maar ook zwakke punten bij het bijhouden van de personeelsdossiers en afwijkingen bij de toepassing van de regelgeving over de toekenning van hogere functies, de valorisering van vroegere diensten en de regelmatige evaluatie van de medewerkers.</p> <p>Het Rekenhof stelt leemten vast bij de invoering van de HR-tools waarin de Waalse Codex voor het Openbaar Ambt voorziet. Het beveelt aan het proces voor de bijwerking van de organieke formatie van de Forem met de regering opnieuw te lanceren om de organisatiestructuur te actualiseren en een echt proactief beheer van het personeel tot stand te brengen.</p> <p>Tot slot is het naast elkaar bestaan van verschillende statuten binnen de instelling schadelijk voor de openbaarheid en de transparantie op het vlak van de organisatie van de loopbaan van de medewerkers. De personeelsadministratie is nog ingewikkelder geworden door het beheer van het statuut van de personeelsleden die zijn overgeheveld van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA). Het Rekenhof heeft dus aanbevolen opnieuw na te denken over een eengemaakt statuut bij de Forem om het personeelsbeheer er zoveel mogelijk te rationaliseren.</p>
<p>Beheer van het wagenpark van de Waalse Overheidsdienst (SPW)</p> <p>31^e Boek van het Rekenhof, deel II</p>	<p>Het Rekenhof heeft bij zijn audit van het beheer van het park van nagenoeg 2.100 bedrijfs- en dienstvoertuigen van de SPW vastgesteld dat dat park niet optimaal is afgestemd op de behoeften van de administratie, en wel om verschillende redenen. Het beleid inzake het wagenparkbeheer is immers niet nauwkeurig genoeg en de bepalingen ervan worden onvoldoende strikt toegepast. Bovendien is het beheer niet erg gecentraliseerd en worden bepaalde regels niet eenvormig toegepast. De administratie beschikt daarnaast niet over voldoende informatie over de toestand van haar vloot, en de informatie wordt niet goed benut. Die toestand heeft een negatieve invloed op de kwaliteit van de beslissingen in verband met de aankopen van voertuigen, het beheer en de toewijzing ervan en de verdeling ervan binnen de administratie. Sommige diensten werken met oude voertuigen terwijl andere diensten over voertuigen in betere staat beschikken, die dan echter onderbenut worden. De interne controle op het gebruik van de voertuigen is eveneens ondermaats en de risico's op kosten die ontspreken, zijn onvoldoende onder controle.</p>

BIJLAGEN

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
<p>Overheidsopdrachten van het Waalse Opleidingsinstituut voor Openbaar Bestuur (EAP)</p> <p>31^e Boek van het Rekenhof, deel II</p>	<p>Het Rekenhof heeft de maatregelen onderzocht die het EAP heeft genomen om de regelmatigheid van zijn overheidsopdrachten te waarborgen. Het heeft vastgesteld dat het EAP een interne controle toepast en goede praktijken hanteert die het risico op niet-naleving van de regelgeving beperken. Er werd geen enkele zwaarwichtige onregelmatigheid vastgesteld, maar er bestaan enkele leemten en zwakke punten bij de kwaliteit van de archivering, de conformiteit van het overheidsopdrachtenregister met de wettelijke bepalingen en de inachtneming van de toegangsvoorwaarden voor de opdrachten die via aankoopcentrales zijn gegund.</p>
<p>Controle van de gunning en de uitvoering van de overheidsopdrachten gesloten door de Académie de recherche et d'enseignement supérieur (Ares)</p> <p>31e Boek van het Rekenhof, deel II</p>	<p>Het Rekenhof heeft de gunning en uitvoering onderzocht van de overheidsopdrachten die de <i>Académie de recherche et d'enseignement supérieur</i> (Ares) in 2016 en 2017 heeft gegund. Het stelt vast dat de Ares de opdrachten globaal goed in de hand houdt en formuleert aanbevelingen voor verbeterpunten, zoals het bewaren van een schriftelijk spoor van de raming van de opdrachten, de opvolging van de borgstellingen of ook de formalisering van de oplevering van de prestaties voor opdrachten voor aanneming van diensten. De minister stelt in zijn antwoord vast dat de door Ares gesloten overheidsopdrachten globaal goed worden beheerd.</p>
<p>Controle van de gunning en de uitvoering van de overheidsopdrachten gesloten door de Universiteit van Namen</p> <p>31^e Boek van het Rekenhof, deel II</p>	<p>Het Rekenhof heeft de gunning en de uitvoering onderzocht van de overheidsopdrachten die de Universiteit van Namen in 2015, 2016 en 2017 heeft gegund. Die controle werd uitgevoerd na die van de dienstjaren 2010 tot 2012, na afloop waarvan het Rekenhof tekortkomingen vaststelde ten aanzien van de overheidsopdrachtenregelgeving. Er werden heel wat nieuwe aanbevelingen geformuleerd, zoals de aanbeveling om recurrente opdrachten te ramen op basis van de bestellingen die waarschijnlijk zullen worden geplaatst tijdens de in de regelgeving opgenomen periode, om na te gaan dat er geen uitsluitingsgronden bestaan voor de vermoedelijke opdrachtnemer, om erop toe te zien dat de gunning tijdens de geldigheidsperiode van de offertes systematisch wordt genotificeerd of ook om een proces-verbaal van voorlopige oplevering op te stellen na afloop van opdrachten voor aanneming van werken. De minister neemt in zijn antwoord nota van de conclusies van het Rekenhof.</p>

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
<p>Betaling van het onderwijzend personeel van het hoger kunstonderwijs van de Franse Gemeenschap</p> <p>31^e Boek van het Rekenhof, deel II</p>	<p>Het Rekenhof heeft de administratieve en geldelijke toestand onderzocht van het onderwijzend personeel van de beeldende kunsten en het theater van de hogescholen voor kunst die de Franse Gemeenschap organiseert en subsidieert. Het heeft vastgesteld dat het door het ontbreken van expliciete bepalingen in het geldelijk statuut niet gemakkelijk is de bezoldiging correct te bepalen van de functies van docent en studiegebieddirecteur die op 1 september 2007 werden opgericht. Het Rekenhof heeft blijvende zwakke punten in het geldelijk beheer vastgesteld. Het heeft via een statistische steekproef de juistheid van de wedden van het onderwijzend personeel gecontroleerd. Uit de resultaten blijkt dat het heel waarschijnlijk is dat een weddetoelage onjuist is. De aangetoonde fouten hebben hoofdzakelijk een negatieve impact op de waarde van de geldelijke anciënniteit. Uit de steekproef blijken ook tekortkomingen bij het opstellen van de weddefiches of de dienststaten in de dossiers van het geselecteerde personeel evenals bij het invoeren van hun titulatuur in het persoonsgegevensbestand. Het Rekenhof heeft aanbevolen dergelijke documenten op te stellen. Ze helpen de foutenmarge te verminderen en erop toe te zien dat alle titulatuur wordt ingevoerd.</p>
<p>Evaluatie van het beleid inzake daklozensteun in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest</p>	<p>Het aantal daklozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijft groeien van ongeveer 1.800 in 2008 naar meer dan 4.180 in 2018. Daarom heeft het Rekenhof de daklozensteun van dat gewest geëvalueerd. Zeven overheden, buiten de lokale overheidsdiensten, zijn bij dat beleid betrokken. Het Rekenhof heeft zijn audit toegespitst op de acties van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, die op dit vlak de voornaamste subsidiërende overheid in Brussel is. Het Rekenhof wijst in de eerste plaats op het gebrek aan overleg tussen de betrokken partijen, die elk hun eigen pad uitstippelen, en op het feit dat er onvoldoende nauwkeurige en actuele informatie beschikbaar is. Het wijst ook op de verzaaiing van de structuren voor onthaal, noodopvang en re-integratie. Het beveelt aan het onontbeerlijke overleg tussen de verschillende overheden en met de veldwerkers te versterken, een systeem van beheersinformatie te ontwikkelen om gecoördineerde, duidelijke en meetbare doelstellingen te kunnen vastleggen, maatregelen te nemen om die doelstellingen te halen en resultaatindicatoren te bepalen om de doeltreffendheid van de acties te kunnen evalueren.</p>
<p>De administratieve en geldelijke toestand van de personeelsleden van de Haven van Brussel</p>	<p>Het Rekenhof heeft de wettigheid en regelmatigheid van de administratieve en geldelijke toestand van het personeel van de Haven van Brussel onderzocht. Het heeft aanbevelingen geformuleerd voor het documentatiebeheer, de inachtneming van het beginsel van de gelijke toegang tot overheidsambten, het beheer van de contractuele loopbanen, de formalisering en de interne controle van de procedures, de valorisering van vroegere diensten en de buiten het statuut toegekende voordelen.</p>

BIJLAGEN

Naam audit	Voorwerp van de audit – vaststellingen
Overheidsopdrachten van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid	Het Rekenhof heeft de overheidsopdrachten gecontroleerd die het Gewestelijk Agentschap voor Netheid (GAN) heeft geplaatst. Het beveelt aan de wettelijke vereisten in acht te nemen voor het gebruik van de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking en zonder mededinging, de redenen te bepalen waarom potentiële kandidaten geen offerte indienen, de bestekken voor de IT-opdrachten zodanig te formuleren dat echte mededinging mogelijk is en het onderhoud van de software te integreren in de opdracht voor de aanschaf. De staatssecretaris vraagt het GAN de nodige maatregelen te nemen om tegemoet te komen aan de opmerkingen van het Rekenhof.
Overheidsopdrachten van de Maatschappij voor Stedelijke Inrichting	Parallel met de controle van de rekeningen 2016-2017 van de Maatschappij voor Stedelijke Inrichting (MSI) heeft het Rekenhof de interne beheersingsmaatregelen onderzocht en een beperkte steekproef van opdrachten die in 2016-2017 werden gesloten of in uitvoering waren. In de gunningsfase van overheidsopdrachten beschikt de MSI over een afdoende interne beheersing. Het Rekenhof heeft geen onregelmatigheden bij de gunning vastgesteld, maar wel bij de uitvoering van de opdrachten, wat veelal toe te schrijven is aan tekortkomingen in de manier waarop de opdrachten worden opgevat.

Bijlage 6 – Publicaties

Federale Staat

Boek van het Rekenhof

- 176^e Boek van het Rekenhof, deel I: Opmerkingen over de rekeningen 2018 van de administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie en van de administratieve openbare instellingen – mei 2019
- 176^e Boek van het Rekenhof, deel II: Boek 2019 over de Sociale Zekerheid – september 2019
- 176^e Boek van het Rekenhof, deel III: Algemene rekening 2018 van het algemeen bestuur van de federale Staat + tabellen – oktober 2019
- 173^e Boek van het Rekenhof, bijvoegsel 1 (uitvoeringsrekeningen van de begroting 2015 van de instellingen van openbare nut, categorie A) – december 2019

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd in deel I van het 176^e Boek

Afstemming loonkosten en vakantiegeld

Volledigheid van de rekeningen

Federale Wetenschappelijke Instellingen: Inventarisatie en waardering van vaste activa

Federale Wetenschappelijke Instellingen: aanrekeningsregels voor subsidies

Centrale dienst voor de Sociale en Culturele Actie van het Ministerie van Landsverdediging

Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers

Koninklijke Muntschouwborg

Poolsecretariaat

Regie der Gebouwen

War Heritage Institute

ADBA eID

Fedorest

Regie van de Gevangenisarbeid

BIJLAGEN

**Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd in deel II van het 176^e Boek
(Boek 2019 over de Sociale Zekerheid)**

Overlegging van de rekeningen

Openbare instellingen van sociale zekerheid (OISZ): opvolging van de interne-auditfunctie

Openbare instellingen van sociale zekerheid (OISZ): relatie met Smals vzw en rapportering over de verrichtingen

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV): beheer van de internationale overeenkomsten

Famifed: voorbereiding van de splitsing

Famifed en Orint vzw: werking na de overname van de gezinsbijslag door de deelentiteiten

Federale Pensioendienst (FPD): beheer van de wijzigingen van de pensioenregelgeving

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd in deel III van het 176^e Boek

Vorbereiding van de Federale Accountant op de opmaak van de geconsolideerde jaarrekeningen van de Federale Staat

Stand van zaken van de werkzaamheden van de Commissie voor de Openbare Comptabiliteit

Niet-fiscale ontvangsten van de FOD Economie

Rekeningen van rekenplichtigen en rechtsprekende opdracht van het Rekenhof

Tussenkomen van de Staat in het kader van de financiële stabiliteit

Telling van de opdrachten voor de financiering van de Justitiehuzen

Evaluatie van de bestuursovereenkomsten van de federale overheidsdiensten

Strategische personeelsplanning bij de federale overheid

Afzonderlijke publicaties
Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd als afzonderlijke publicaties

Invoering van de nieuwe geldelijke loopbaan voor federaal overheidspersoneel – januari 2019

Organisatie van een continudienst bij de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen van de FOD Financiën – januari 2019

Impact Horecaplan 2015. Flexi-jobs, gelegenhedswerk en bruto-netto-overuren – februari 2019

De "witte kassa", het geregistreerd kassasysteem voor de horeca – maart 2019

Vrijstellingen van storting van bedrijfsvoorheffing – Een complexe regeling ter ondersteuning van werkgevers – maart 2019

Apetra – Uitvoering van de opdrachten van openbare dienst in 2017 – april 2019

Fonds Sluiting Ondernemingen – Vergoedingsprocedure en financiering – juni 2019

Dienst voor Alimentatievorderingen – Kwaliteit van de behandeling van aanvragen tot tussenkomst en doeltreffendheid van de invordering van vorderingen – juli 2019

Btw op grensoverschrijdende elektronische diensten – *Mini One Stop Shop* (MOSS) – september 2019

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd als afzonderlijke publicaties

Uitvoering van de penale boeten – Opvolging van de aanbevelingen van 2014 – oktober 2019

Overheidsopdrachten en andere rechtmatigheidsonderzoeken in de federale administratie – november 2019

Internationale automatische uitwisseling van fiscale gegevens – december 2019

Inzetbaarheid van de Luchtcomponent bij Defensie – december 2019

Vlaamse Gemeenschap en Vlaamse provincies

Activiteitenverslag over 2018 van de Nederlandse kamer van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement – april 2019

Rekeningenrapport over 2018 – juni 2019

Afzonderlijke publicaties

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd als afzonderlijke publicaties

Naar een prestatiebegroting bij de lokale besturen en de Vlaamse overheid – februari 2019

ReTiBo, Realisatie van het project Registratie, Ticketing en Boordcomputer bij De Lijn – maart 2019

M-decreet en de zorg in het gewoon onderwijs – april 2019

Interbestuurlijke verhoudingen tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten – juni 2019

Schoolbesturen in het leerplichtonderwijs – juli 2019

Grondaankopen door de sociale huisvestingsmaatschappij nv Vitare – toezicht en kredietverlening – september 2019

Franse Gemeenschap

Boek van het Rekenhof

- 31^e Boek van Opmerkingen van het Rekenhof voorgelegd aan het Parlement van de Franse Gemeenschap, deel I – oktober 2019
- 31e Boek van Opmerkingen van het Rekenhof voorgelegd aan het Parlement van de Franse Gemeenschap, deel II – november 2019

BIJLAGEN

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd in deel II van het 31e Boek

Controle van de gunning en de uitvoering van de overheidsopdrachten gesloten door de *Académie de recherche et d'enseignement supérieur (Ares)*

Controle van de gunning en de uitvoering van de overheidsopdrachten gesloten door de Universiteit van Namen

Betaling van het onderwijzend personeel van het hoger kunstonderwijs van de Franse Gemeenschap

Telling van de opdrachten voor de financiering van de justitiehuzen

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd als afzonderlijke publicaties

Beleidsinstrument om te voorzien in de behoefte aan schoolplaatsen binnen het verplichte onderwijs van de Franse Gemeenschap – maart 2019

Subsidiëring van verenigingen voor hedendaagse beeldende kunst door de Franse Gemeenschap – maart 2019

De culturele governance en de interne controle op de subsidiëring bij het algemeen bestuur voor Cultuur – maart 2019

Controleopdracht inzake de subsidies toegekend aan de vereniging voor Franstalige voetbalclubs (ACFF) – juni 2019

Duitstalige Gemeenschap

Boek van het Rekenhof

Controleverslag van het Rekenhof 2018 – 30^e Boek voorgelegd aan het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap – oktober 2019

Waals Gewest en Waalse provincies

Boek van het Rekenhof

- 31^e Boek van Opmerkingen van het Rekenhof voorgelegd aan het Waals Parlement deel I – oktober 2019
- 31^e Boek van Opmerkingen van het Rekenhof voorgelegd aan het Waals Parlement deel II – november 2019

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd in deel II van het 31^e Boek

Financiering en boeking van de aan de Waalse Vereniging van Luchthavens gedelegeerde opdrachten (Sowaer)

Administratieve en geldelijke toestand van het personeel van de Waalse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (Forem) – Opvolging

Beheer van het wagenpark van de Waalse Overheidsdienst (SPW)

Overheidsopdrachten van het Waalse opleidingsinstituut voor openbaar bestuur (EAP)

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd als afzonderlijke publicaties

Beleid van het Waals Gewest voor een betere woonkwaliteit – maart 2019

Beheer van het schoolvervoer voor leerlingen met zorgnoden in het Waals Gewest – maart 2019

Financiering en boeking van de aan de Spaque gedelegeerde opdrachten – april 2019

Financiële deelnemingen van het Waalse Gewest – mei 2019

Boeking en betaling van de wedden van de ambtenaren van de Waalse Overheidsdienst – juni 2019

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Boek van het Rekenhof

24^e Boek van het Rekenhof voorgelegd aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie – oktober 2019

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd in het 24^e Boek

Administratieve en geldelijke toestand van de personeelsleden van de Haven van Brussel

Overheidsopdrachten van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid

Overheidsopdrachten van de Maatschappij voor Stedelijke Inrichting (MSI)

Audits waarvan de resultaten zijn gepubliceerd als afzonderlijke publicaties

Implementering van de interne controle inzake subsidies bij de Franse Gemeenschapscommissie – februari 2019

Evaluatie van het beleid inzake daklozensteun in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – oktober 2019

Dit verslag is enkel in elektronische versie beschikbaar,
in het Nederlands en het Frans, op www.rekenhof.be.
Er is ook een Engelstalige samenvatting beschikbaar.

ISSN 1378-7977

COVERFOTO

Rekenhof

PREPRESS

Centrale drukkerij van de Kamer van Volksvertegenwoordigers

ADRES

Rekenhof
Regentschapsstraat 2
B-1000 Brussel

TEL.

+32 2 551 81 11

www.rekenhof.be